

Vinexpert på första mässan

Vinföreningen munsänkarna arrangerade i helgen Ålands första vinmessa.

En av alla vinentusiaster på plats var **Tor "Tuttu" Falenius**. Han var med och startade föreningen på Åland för tio år sedan och berättar att intresset var över förväntan från första stund.

I dagens Nya Åland ger han en liten, kort grundkurs i vinprovning. SIDAN 12

Bostäder och flera butiker i dubbelt så stort Zeipels

NYHETER. Nu börjar förverkligandet av utvecklingsplanen för centrala Mariehamn, en plan vars vision är att "utöka service, arbetsplatser och bostäder längs Torggatan" för att få centrum mer "stadsmässigt".

För varuhuset Zeipels finns långt gångna planer för två nya våningar på höjden, med bostäder och takterass, och därtill utbyggnad västerut. Något som stadsplanenämnden

ställt sig positiva till.

Varuhuschef **Susanne Fagerström** berättar att man under flera år jobbat med utbyggnaden tillsammans med fastighetsägaren Ålands ömse-sidiga. Hon är glad över det första positiva beskedet från nämnden.

–För varuhusets del handlar det om att få dubbelt så stort. Alla butiker skulle få mer utrymme och det skulle bli ett större sortiment,

säger Susanne Fagerström, som uppmanar politikerna att ta raska beslut när det finns vilja att satsa i Mariehamn.

Förändringar i varuhuset väntar dock redan innan jul. Då behöver leksaksbutiken mer utrymme och därför har man tagit beslutet att stänga Roberts Coffee.

Susanne Fagerström avslöjar att det finns expansionsplaner även utanför Åland, man

Så här kunde ett ombyggt Zeipels se ut från Torggatan. Ritning: ARKITEKTBYRÅ SIGGE AB

sneglar österut och då främst gällande skobranschen. Det är inte omöjligt att Zko får en systerbutik i riket. SIDAN 3

NORDEA OCH SJÖJUNGFRUN

Också småsparare har förlorat pengar

NYHETER. Det är inte bara förmögna och erfarna placerare som Chips tidigare koncernchef **Sture Stucke Carlson** som placerat – och förlorat – kapital i Nordeas Mermaid-masslån som skapades för tre år sedan.

Nya Åland har talat med en kvinna, en pensionär på den åländska landsbygden, som precis som Sture Carlson fick pengar för aktierna när Chips såldes till Orkla och ville placera dem.

–För min del handlade det om 10.000 euro, bara en liten liten del av det som "Stucke" placerade. Men det är mina pengar som jag betalat skatt på i alla led, och nu är mer än hälften försvunnet. För mig är det mycket pengar, säger hon.

I fredags kom Nordeas svar på Carlsons stämningensansökan till Ålands tingsrätt. Banken förnekar all skuld till att hela det kapital på 300.000 euro som han satsade 2006 har gått förlorat.

SIDORNA 4-5

Lagutskottet på slutrakan med Lissabon

NYHETER. I slutet av november kan lagtinget komma att ta ställning till Lissabonfördraget. Det tror lagutskottets viceordförande **Barbro Sundback** (S). Först ska utskottet komma med ett betänkande. Därefter är det upp till talman **Roger Nordlund** (C) när det tas upp på lagtingets agenda. SIDAN 11

Skarven i trafik först nästa vecka

NYHETER. Det var meningen att landskapsfärjan ms Skarven skulle börja trafikera Svinö-Degeberby idag. Så blev det inte. Montering av bilhyllorna har dragit ut på tiden och en kamera, viktig vid anföring, fungerar inte. Nytt datum för trafikstart är satt till 19 november. SIDAN 5

Stal och körde sönder två bilar

NYHETER. En ung man stal i torsdags två bilar. Efter att han kört in den ena i en båttrailer stal han en ny som han en stund senare körde av vägen med. Mannen greps och erkände på fredagen. SIDAN 5

Historiska. I fredags firade Åland United att de som första åländska lag någonsin vunnit den högsta serien i fotboll.

Foto: MARIA NYKVIST

Åland United firade det historiska guld

SPORT. Så i fredags fick Åland United äntligen fira sitt ligaguld ordentligt på hemmaplan. Ett firande där flera av spelarna belönades för sina individuella insatser och där tränaren **Robert Dahlin** tackades av med stående ovationer.

Och det var ett glatt gäng spelare som var med och firade på festen. Så snart midnatten var avklarad och priserna utdelade intog de scenen och vinnarlåtar i stil med "We are all the winners..." avlöste varandra.

–Det känns så klart jättebra att ha gjort en sån säsong. Det gör att vi alla är taggade inför nästa år där vi har nya mål i sikte, säger ÅU:s lagkapten **Sarah Engblom**.

SIDORNA 16-17

folk **7**

"Den är utmärkt som kyrka."
PROSTEN MAGNUS BERGROTH
OM ST MÅRTENS

kultur **8**

Lars Sund hör till de författare som kommer till "En vind från havet" på Brändö.

folk **13**

Pamela Nyman och **Seidi Förström** jazzade loss på Park i helgen.

åland 24 i kväll

Nyheter och Trål i repris.

24

Förstoringar 15x20-23cm

Gäller vecka 46

-70%

0,45 (1,50€) /st

NYA modeller hemma

Canon EOS 7D

fr. 89€–2.090€

Fuji A170

GEFOTO
Gerhard's Foto Ab

Kristallkrona till Jul

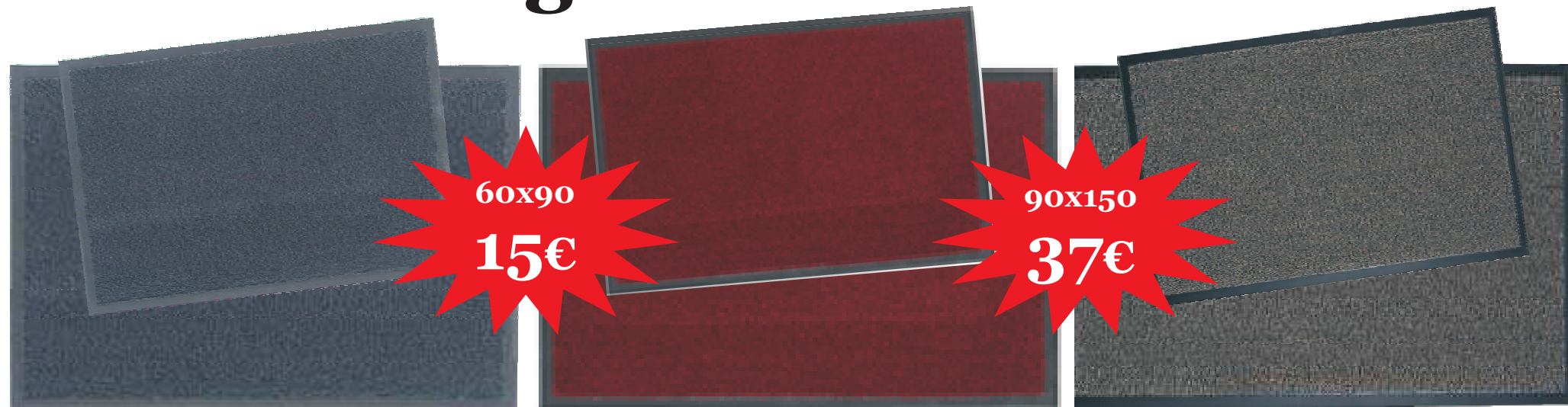
Företag och privatpersoner kan nu välja sin egen modell och storlek på kristallkrona, och den knyts därefter enligt önskemål. Vi i har idag 10 Empiremodeller hemma för visning.

Kronorna knyts i högklassig kristall och med ex. facett eller brilliantslipade prismor och kan även beställas med en helt unik antikbehandlad stomme

Skynda innan partiet med LyxRyor tar helt slut. **Lyx** kvalité till **otroliga** priser

Absorberingsmattor för höstvädret

– ett företag i Nordiska Tjänster AB

VI HAR ÖPPET-NÄR DU ÄR LEDIG!

Vardagar 10-19. **Lördag Söndag 11-16**

tel. 17 570 fax 17 581

Lövuddsvägen, Möckelö (vid flygfältsrondellen)

Landskapsregeringen har formellt tagit en positiv hållning, säger näringsminister Jan-Erik Mattsson (C) angående en golfbana på landskapets område på Stornäset i Kastelholm.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Näringsministern om Stornäset:

Möte med golfklubben småningom

BUDGETEN. Landskapets naturområde på Stornäset i Kastelholm är nu föremål för diskussioner mellan landskapsregeringen och Ålands golfklubb.

–Landskapsregeringen har formellt tagit en positiv hållning, säger näringsminister Jan-Erik Mattsson (C).

Det är i budgetförslaget för 2010 som landskapsregeringen skriver att man har beredskap att arrendera ut mark för en kvalitativ golfbana på området. Ålands golfklubb har tidigare lämnat in en ansökan om att få arrendera ett område på platsen.

–Ålands golfklubb har sagt att man vill titta på hela området som är på 170 hektar. Man bedömer att det krävs lite mindre än hälften för golfbanan, säger Mattsson.

Landskapsregeringen står fast vid att stödet som man är beredd att gå in med är 30 procent av de satsade kostnaderna.

–Vi har i dagsläget ingen uppfattning om vad banan kommer att kosta, sade Mattsson under budgetpresentationen.

Diskuterar vidare

Så småningom kommer landskapsregeringen att träffa representanter för golfklubben för vidare diskussioner. Samtidigt jobbar näringsavdelningen med en kartläggning av området, det handlar bland annat om att se vad det finns för tidigare beslut beträffande områdets användning. Som Nyan tidigare berättat ska näringsavdelningen begära in synpunkter från olika håll – skogsbruksbyrå, miljöbyrå och museibyrån till exempel.

–Sedan ska lagtinget säga sitt, säger Jan-Erik Mattsson.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax

Oförändrad skatt i Vårdö för 2010

■**VÄRDÖ.** Kommunfullmäktige beslöt att behålla skatten oförändrad för år 2010. Inkomstskatten kvarstår alltså på 17,50 procent.

Även fastighetsskatten blir oförändrad för nästa år. För stadigvarande bostad betalar man ingen skatt, den allmänna fastighetsskatten är 0,15 procent och för annan än stadigvarande bostad betalar man 0,90 procent. (ns)

Stora visioner för Zeipels

Bostäder med takterass och flera butiksavdelningar på cirka 3.000 kvadrat

Fyra våningar, lägenheter och ett dubbelt så stort varuhus med flera avdelningar. Bland annat det finns i planerna för Zeipels i centrala Mariehamn.

–Vi har mycket på gång, det här här bara början. Men det känns bra att vi fått det här första positiva beskedet från politikerna, säger varuhuschef Susanne Fagerström, efter att stadsplanenämnden nu omfattat planerna.

Det finns en utvecklingsplan för stadens absoluta centrum, godkänd politiskt i februari i år. Enligt den är visionen att utöka service, arbetsplatser och bostäder längs Torggatan och få centrum av Mariehamn mer ”stadsmässigt”.

De nu presenterade planerna för Storängen, kvarter 4 tomt 1, där Zeipels ligger följer i stort det som läggs fram för fastigheten i utvecklingsplanen.

Bildar helhet

Tanken är att Zeipels ska byggas ut på höjden och västerut för att bilda en grupp av fyra våningshus mot Torggatan tillsammans med Cityhuset och Torggatan 9.

De två nya våningsplanen skulle vara bostäder och högst upp skulle det finnas en takterass. Bilplatserna för bostäderna skulle rymmas i källaren.

På östra sidan av huset planeras en gränd, som i så fall kunde vara en fortsättning på den planerade passagen vid Kino och sedan vidare till Simonsgränd.

Dubbelt större

Zeipels varuhuschef Susanne Fagerström berättar att man under många år jobbat med utbyggnaden och utvecklingen av verksamheten, tillsammans med fastighetsägaren Ålands ömsesidiga. Hon är glad över det första positiva beskedet från stadsplanenämnden.

–För varuhusets del handlar det om att få dubbelt så stort. Alla butiker skulle få mer utrymme och det skulle bli ett större sortiment. KappAhl skulle finnas på ett plan, Dillen skulle växa och få bredare utbud, eller kanske ett helt nytt koncept. Huset är 40 år gammalt och därför inte ändamålsenligt, men nu skulle vi få chansen att anpassa det till våra behov, säger Susanne, som uppmanar politikerna att ta raska beslut när det finns vilja att satsa i Mariehamn.

Så ni har inte märkt av någon finanskris i er verksamhet?

–Nej, vi har inte märkt av någon lågkonjunktur än, men man vet ju aldrig vad framtiden har med sig. Men det gäller att inte stagnera, utan utveckla service och sortiment. Vi har kämpat oss fram till det vi har i dag och är redo att satsa för kunderna, annars åker de någon annanstans, säger Susanne Fagerström.

Flera butiker

I dagsläget finns fem olika butiksavdelningar i varuhuset, efter en utbyggnad ser Fagerström stora möjligheter till flera. Exakt vilka varor det skulle handla om kan hon dock inte berätta mer om i nuläget.

–Genom våra nuvarande butiker har vi god kontakt med leverantörer och expertis utifrån och det finns stort intresse för

Nytt i centrum. Så här skulle det ”nya Zeipels” se ut sett från Torggatan i centrala Mariehamn.

Ritning: ARKITEKTBYRÅ SIGGE AB

Mot Ekonomiegatan. Om de nya planerna godkänns skulle huset växa både på höjden och bredden. Ritningen visar fasaden mot söder, Ekonomiegatan. Parkeringsplatser för de boende skulle finnas i källarvåningen.

Ritning: ARKITEKTBYRÅ SIGGE AB

Terass på taket. Högst upp, ovanpå de två våningarna med nya lägenheter, skulle det finnas en takterass som de boende skulle få använda. Till höger syns den planerade gränden.

Ritning: ARKITEKTBYRÅ SIGGE AB

att utveckla koncept på Åland, säger hon.

Info innan beslut

Den nu gällande stadsplanen för Zeipelstomten är från 1980 och har en byggnadsrätt på 1.360 kvadrat i två våningar. Enligt de nya planerna skulle byggnadsrätten ökas till 3.400 kvadrat och maximalt fem våningar.

Stadsplanenämnden behandlade frågan på sitt senaste möte den 2 november och omfattade då de nya visionerna för fastigheten. Men innan ärendet går vidare för behandling i stadsstyrelsen kommer det att ordnas informationsmöte för intresserade och berörda.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax

Roberts Coffee stänger till jul

Och Zko kanske får systerbutik i riket

Förändringar är på gång i Zeipels även innan en eventuell tillbyggnad. Redan till årets julhandel stänger kaféet Roberts Coffee.

–Och vi fortsätter expandera, inom vissa branscher kanske österut, säger varuhuschef Susanne Fagerström.

Snart drar årets julhandel igång på riktigt. Då behöver leksaksbutiken Dillen mer utrymme och därför har man på Zeipels tagit beslutet att stänga Roberts Coffee. Planen är dock att öppna kafé igen till sommaren.

–Vi har trängt som det är nu och kaféet är ju inte en kärnverksamhet för oss, utan ett komplement. Därför känns

det rätt att ge kärnverksamheten mer yta. Men får vi godkänt för en utbyggnad finns dock alla möjligheter att ha ett större kafé.

Åländsk skobutik i Åbo

Fagerström avslöjar att samtidigt som man jobbar för att bli större på Åland finns expansionsplaner även utanför landskapet. Exakt vilka planer man har vill hon inte berätta, men man sneglar österut och då främst gällande skobranschen.

Så kanske vi får se en Zko-butik i Åbo inom snar framtid?

–Kanske det, kanske det, säger Susanne Fagerström.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

NORDEA OCH SJÖJUNGFRUN

”Jag har inget minne alls av någon riskinformation”

Pensionär på landsbygden satsade Chips-pengar i Nordeas Mermaid-lån

–Jag har inget minne alls av att jag skulle ha fått någon information om riskerna med placeringen. Det var goda tider och räntan var huvudsaken, säger en kvinna som för tre år sedan valde Nordeas Mermaid-masskuldebrevslån när hon skulle placera pengar som hon fick för aktierna när Chips såldes.

Kvinnan är varken rik eller van penningplacerare. När Chips såldes till norska Orkla i mitten på 2000-talet frågade hon runt på de olika bankerna vad de hade att erbjuda för de 10.000 euro som hon fick efter försäljningen och som hon ville investera.

–Det var stora pengar för mig, och jag ville ha något bättre än ett vanligt bankkonto där räntan ju är låg. På Nordea blev jag föreslagen det här Mermaid-masskuldebrevslånet. Räntan var bra, och därför valde jag det.

Hon har inget minne av att rådgivaren informerade om att det fanns några risker för att kapitalet skulle naggas i kanten eller att det helt kunde försvinna.

–Det hade jag ingen aning om. I så fall skulle jag ju aldrig ha valt Mermaid.

Började ana oråd

Under de två första åren var räntan bra, berättar hon. Men i somras började hon ana oråd.

–När jag frågade om lånet kunde inte bankrådgivaren förklara för mig hur det fungerar. Hon sa själv att hon inte förstod och var tvungen att kalla in en annan. Det han sa var att det hade gått dåligt, att si och så många banker hade gått omkull men att kapitalet fortfarande fanns kvar. ”Det tål att några banker till går omkull innan man börjar ta av kapitalet”, var hans förklaring. Jag frågade min bankrådgivare igen om hon förstod nu, och hon sa ja, nu förstod hon.

Samtidigt fick kvinnan veta att det skulle komma ett nytt erbjudande i slutet på oktober där man kunde säkra kapitalet.

–Så för en och en halv vecka sedan ringde bankrådgivaren upp mig och undrade om jag kunde komma till banken följande dag före klockan 12 för att teckna om min placering. Jag erbjöds 5.000 euro plus några procent högre än dagens kurs. Jag blev helt överrumplad. Jag funderade över natten och mitt svar blev nej. Att få 5.000 euro i stället för 10.000 är ett dåligt erbjudande, och det sa jag.

Vart försvann pengarna?

Hon frågade vad kursen var på Mermaid-placeringen den aktuella dagen och fick svaret att det inte fanns någon kurs.

–Hur kunde de då veta vad de skulle erbjuda mig? Jag frågade också vem som tagit mina

Öppnade ögonen. En åländsk kvinna som placerade 10.000 euro Chipspengar i Nordeas Mermaid-masslån tog kontakt efter Nya Ålands artiklar förra veckan om högriskplaceringen. –För första gången förstod jag var det här handlar om. Jag hade ingen aning om riskerna, säger hon. Bilden är arrangerad. Foto: JONAS EDSVIK

5.000 euro och bankrådgivaren svarade ”ja inte är det vi på banken”.

Från banken har hon fått beskedet att kapitalet finns kvar när placeringstiden går ut 2011.

–Hur kan det göra det? Det finns ju inga sådana garantier. Det beror ju på om det börjar gå bättre. Och det ska gå rysligt bra om man ska få igen alla förlorade pengar fram till 2011.

”Det hade jag ingen aning om. I så fall skulle jag ju aldrig ha valt Mermaid.”

Det var först när hon läste Nya Ålands artiklar utgående från den granskning den finska samhällsredaktionen gjort i tv-programmet MOT som hon förstod hur det hängde ihop, berättar hon.

–Då begrep jag vilken högriskplacering det här är. Jag förstod också varför bankrådgivaren sagt flera gånger att det här Mermaid-lånet är mycket speciellt.

Känner sig lurad

Hennes förtroende för banken är allvarligt rubbat.

–Jag har alltid trott att man kan lita på bankerna där det ju

alltid har varit säkert att förvara pengar. Jag känner mig lurad, absolut. Nu litar jag inte på bankerna längre. Nu vet jag att man måste vara kunnig själv eller ha expertis med sig.

”För banken kanske 10.000 euro är en liten placering, men för mig som pensionär är det en stor summa”, säger hon.

–Utav skadan blir man vis, men inte rik. Jag ser fram emot rättsprocessen mellan Sture Carlson och Nordea. Om han vinner så blir det ju ett prejudikat. Det handlar om pengar som jag förtjänat och skattat för i flera omgångar, och jag tycker inte om att behöva polemisera om en självklar sak.

Finns det andra?

Hon vill gärna veta om det finns fler som placerat pengar i Mermaid-lånen.

–Det var många som hade pengar att placera efter Chips-försäljningen, så vi måste ju vara flera. Kanske kan vi agera tillsammans.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Fotnot: Mermaid = sjöjungfru.

Kritisk till direktörens insändare

–Jag är kritisk till Nordeas kontorsdirektör Jan-Erik Rask i insändaren i Nya Åland i onsdags, säger kvinnan i artikeln här intill.

Kritisk. Kvinnan i artikeln känner inte igen sig i Nordeas kontorsdirektör Jan-Erik Rasks insändare förra veckan.

Arkivfoto: MALIN SVEGEMO

Jan-Erik Rask skrev bland annat att Mermaid-masslånen är en specialprodukt som i tiden riktades till en liten, specifik kundgrupp. Själva försäljningen och marknadsföringen av lånen har enligt honom varit synnerligen begränsad.

Det här reagerar den drabbade kvinnan mot.

–Jag förstod inte alls hans sätt att uttrycka sig, att det var ett lån som inte alla fick erbjuda om. Vad är det för en ”liten, specifik kundgrupp”

han talar om? Är det för att det var en så bra placering eller en grupp som var så dum att den valde den här placeringen?

I Nya Ålands tidigare artiklar har det sagts att marknad-

föringen har riktats till vana placerare med över 250.000 euro i kapital eftersom lånen har en speciell uppbyggnad. Det stämmer inte alls in på kvinnan som kontaktat Nya Åland.

Beteckningen på det aktuella Mermaid-masslånet är Mermaid CDO Teho (Effekt). CDO står för Collateralized Debt Obligation som normalt inte säljs åt vanliga bankkunder. Enligt uppgift har de tolv olika Mermaid lånen sålts varken i Norge eller Sverige.

Kvinnan hörde sig förra veckan för om vad hennes 10.000 eurosplacering nu är värd. Svaret var 4.200 euro. (ao)

Så byggdes Mermaid-lånen

■Kapitalet i Mermaid 6 var uppbyggt i fyra delar: 1) en buffert, 2) Nordea Dubbeleffekt, 3) Effekt och 4) Avkastning. Avkastningen var högst i Dubbeleffekt.

■Om några av de 100 bolagen i referensportföljen skulle gå i konkurs så skulle först

bufferten ätas upp, sedan kapitalet i Dubbeleffekt, och när det var uppätet skulle kapitalet i Effekt ätas upp. Till sist skulle kapitalet i Avkastning gå förlorat.

■Två bolagskonkurser krävdes för att bufferten skulle konsumeras, ytterligare två

för att kapitalet i Dubbeleffekt skulle ätas upp och ytterligare två för att kapitalet i Effekt skulle vara förbrukat. Ytterligare två konkurser, det vill säga sammanlagt åtta av de hundra bolagen, krävdes för att kapitalet också i Avkastning skulle vara uppätet.

Nordea-svar. Sture Carlson var i själva verket en yrkesmässig placerare som var väl medveten om vilka risker han tog med placeringen i Mermaid, hävdar Nordea som nu har svarat på Carlsons stämning. Arkivfoto: FREDRIK TÖRNROOS

Nordea svarar på Sture Carlsons stämningsansökan: ”Han kände väl till risken”

Sture Carlson var en yrkesmässig placerare med stor erfarenhet och kunskap och han var väl medveten om riskerna med Mermaid-masslånet när han tecknade 300.000 euro i mars 2006.

Den uppfattningen har Nordea som nu har svarat på Carlsons stämningsansökan.

I början av september avslöjade Nya Åland att Chips tidigare koncernchef **Sture Carlson** hade stämt Nordea för att hela det kapital på strax under 300 000 euro som han satsat i ett masskuldebrevslån i Mermaid-serien hade gått förlorat i den internationella finanskrisens virvlar.

I stämningsansökan uppgav han att han trott att kapitalet var garanterat och att han inte hade fått information om eller förstått att kapitalet kunde minska eller gå förlorat.

Nordea svarade i fredags – efter att ha fått förlängning med en månad – att hans påståenden saknar grund. Svaret är 19 sidor långt och har sammanställts av advokat **Niklas Langenskiöld** på advokatbyrå Cast-rén & Snellman i Helsingfors.

Stor förmögenhet

I svaret kan man bland annat läsa följande:

I början av 2005 inledde **Mikael Granskog** vid Nordea i Mariehamn diskussioner om värdeplaceringar. Sture Carlson hade en stor förmögenhet – cirka 10 miljoner euro – och han kunde ”enligt vilken måttstock som helst klassificeras som en yrkesmässig placerare”. Banken valde ändå att behandla honom som en icke-yrkesmässig placerare.

Först presenterades Mermaid 4 och en tänkt placering på 2,5 miljoner euro. Men Carlson funderade så länge att teckningstiden gick ut. I stället placerade han efter nästan ett års funderande 300.000 euro i Mermaid 6 som till sin uppbyggnad var likadan som fyran.

”Fullt medveten”

Enligt Nordea var Carlson fullt

medveten om att masslånet var förknippat med risken att kapitalet delvis eller helt kunde gå förlorat och att det var han som bar kreditrisken för de 100 bolag som placeringen var baserad på – inte Nordea.

Risken betecknads som ”matematiskt, statistiskt och historiskt sett relativt låg” – med perioden 1970-2000 som referens skulle risken ha varit ytterst liten för att liknande bolag hade gått omkull – men nu slog finanskrisen till med följden att de isländska bankerna Landsbanki, Glitnir och Kaupthing med flera bolag gick omkull. Bankerna och bolagen ingick i Mermaid och alla hade så gott som högsta möjliga kreditvärderingsintyg före smällen.

Nordea hävdar att Carlson var medveten om risken för förlorat kapital också därför att han valde en av tre avkastningsnivåer, den mittersta med beteckningen Effekt. ”Det är omöjligt att den erfarna företagsledaren, CGR-revisorn och bankmannen Sture Carlson skulle ha kunnat tro att Nordea garanterat placeringarnas kapital, det vill säga påtagit sig kreditrisken för masslånet Mermaid 6. I så fall borde han väl ha valt avkastningsklass tre som gav den största avkastningen”, heter det.

Spekulerade i risken

Nordea påpekar också att om det inte uttryckligen konstateras att kapitalet är garanterat så är det inte det. ”Slutresultatet var ytterst beklagligt och oväntat, men visar tyvärr att även en liten kreditrisk kan realiseras”, heter det.

Nordea hävdar vidare att Carlson visste vad han gjorde när han spekulerade i kreditrisken genom att teckna ytterligare ett Mermaid-masslån i maj i föl för 171.000 euro trots att det nominella värdet var 200.000 euro. Den placeringen ingår dock inte i stämningen eftersom det fortfarande är oklart hur utfallet blir.

Som vittnen i den kommande domstolstvisten kommer Nordea att höra åtminstone Mikael Granskog och **Roger Wessman**.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax

Nytt datum igen för Skarven

Landskapsfärjan ms Skarven inleder inte sin trafik idag som planerat. Istället är nytt datum satt till 19 november.

–Det är väl tilltaget, det kan bli tidigare, säger sjötrafikchef Bo Karlsson.

Landskapets nybygge Skarven dras med ytterligare förseningar. Enligt senaste budet skulle hon ha satts i trafik mellan Lumparland Svinö och Föglö Degerby idag, men resenärerna får fortsättningsvis färdas på den tillfälliga ruten mellan Långnäs och Överö.

Nytt datum är istället satt till 19 november, något som är väl tilltaget tror landskapets sjötrafikchef Bo Karlsson.

–Det att det över huvudet inte går att ta sig mellan Svinö och Degerby är nog det som svider mest. Det klagas nog en hel del, säger han.

Man beräknade att monteringen av bilhyllorna skulle vara klar förra veckan.

–I övrigt är det inte så mycket fixande. Det största är en kamera som inte fungerar, men som är viktig vid angöring, säger Bo Karlsson.

Statistik

På linjen Långnäs-Överö trafikerar nu ms Ejdern som har

Dröjer än. Inte förrän 19 november, troligtvis, sätts ms Skarven i trafik mellan Svinö och Degerby. Foto: ERKKI SANTAMALA

begränsat med utrymme, särskilt i förhållande till Skarven. När det strömmade in som mest klagomål förra veckan begärde Bo Karlsson in statistik.

–Det visade sig att vi lämnade en bil i tisdags och fem i onsdags. Sedan blev det tyvärr

sex till senare på onsdagen när vi var tvungna att ställa in en tur på grund av tekniska problem. Det var en dålig dag, även tvärgående linjen stod still hela dagen på grund av tekniska problem.

Den tillfälliga turlistan fortsätter rulla på enligt senaste

budet fram till 19 november.

–Vi börjar provköra Skarven på tisdag är det tänkt, men ingen vet hur länge det tar. Kanske kan vi börja trafikera tidigare, säger Karlsson.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 469

Många domar för grova rattfyllerier

Många rattfylleridomar avkunnade Ålands tingsrätt förra veckan.

Två bilister har dömts för grovt rattfylleri begångna i februari och augusti i år i Jomala och Mariehamn. I Jomala körde en åländsk kvinna i hyrbil med minst 1,3 promille alkohol i blodet, förlorade kontrollen över bilen och körde

50 meter utanför körbanan. Under färden krockade bilen med en elstolpe. Straffet blev 30 dagar fängelse – villkorligt – och 28 dagsböter i tillägg, 896 euro.

Den andra bilisten körde från Lemland till Österleden i Mariehamn med minst 2,14 promille alkohol i blodet. Mannen saknade körkort. Straffet blev 65 dagar villkor-

ligt fängelse och 45 dagsböter, 810 euro.

En 15-årig flicka fastnade i en kontroll i juli i somras när hon körde moped längs Sjöpromenaden i Mariehamn med minst 0,79 promille alkohol i blodet. Straffet blev 25 dagsböter, sammanlagt 150 euro.

Straff har också två båtförare fått, båda i Föglö i midsomras. Den ena föraren hade 1,65 pro-

mille och den andra 1,84 promille alkohol i blodet. Den andra föraren överskred dessutom högsta tillåtna hastighet. Båda fick 45 dagsböter var, 1.215 respektive 675 euro.

Ytterligare en båtförare dömdes för att ha kört med snipa vid Lillängö i Föglö i juli med drygt 2 promille alkohol i blodet. Straffet blev 50 dagsböter, 300 euro. (ao)

Olycksplats. Cyklisten och paketbilen kolliderade i korsningen Torggatan Storagatan. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Pojke på cykel blev påkörd

En paketbil körde på en cyklande pojke i korsningen Storgatan-Torggatan på fredagen. Pojken uppses inte ha blivit allvarligt skadad.

Olyckan skedde vid femtiden på fredagseftermiddagen. Den unge pojken fördes till akuten med ambulans men enligt polisens uppgifter uppstod inga allvarligare skador.

Det är oklart om pojken cyklade på övergångsstället vid olyckan. Gjorde han det är både han och bilisten misstänkta för äventyrande av trafiksäkerheten. Polisen utreder

ärendet vidare.

På fredagen kolliderade också en paketbil och en personbil i korsningen Södragatan - Östra Esplanadgatan, förarna skadades inte.

Samma dag stoppade polisen två fartsyndare. En som körde 72 km/h på Österleden, och en som körde 81 km/h på 50-sträcka på Godbyvägen. Den senare föraren fick böter och 10 dagars körförbud.

En förare är misstänkt för grovt rattfylleri sedan blåsprov visat 2,45 promille. Bilen stoppades på Ålandsvägen på lördagen efter tips från allmänheten. (tl)

Man stal och kraschade två bilar

Stulen. Polisens tekniker undersökte på torsdagen den kraschade bilen i Jomala Gotthby. Foto: JONAS EDSVIK

En ung man stal och kvaddade två bilar under torsdagen. Efter tips från allmänheten kunde mannen gripas på fredagen.

En yngling stal under torsdagen en bil från Klintvägen i Mariehamn och körde den till Jomala. Där körde han in i en biltrailer som stod på en gård. Föraren stal då ytterligare en bil men kom inte längre än till Gotthby vägskaal där bilen körde av vägen och in i tre tallar.

I samband med dessa händelser plockade en annan bi-

list upp en blodig man som kom gående från Jomala mot Mariehamn en bit från Gotthby vägskaal.

Bilisten som plockade upp liftaren släppte av honom någonstans i Mariehamn och ringde sedan polisen. Efter ytterligare tips från allmänheten kunde mannen gripas på fredag eftermiddag.

–Vi konfronterade honom och han erkände direkt, säger vakthavande befäl på polisen.

TANJA LÖNNQVIST
tanja.lonnqvist@nyan.ax
tfn 528 463

Nina Smeds

Epost: nina.smeds@nyan.ax
Telefon: 528 406

familjen

Dagens namn

TODOR, TED, THEO

Dop

Ivar Johan Mattsson döptes i lördags i Jomala kyrka. Han är son till Carl-Johan Mattson och Erika Blomster i Ingby. Dopförrättare var tf kyrkoherde Roger Syrén.

Vi firar 1-15 år

Elin Sahlin i Geta Snäckö fyller 3 år i dag, den 9 november. Hon gratuleras av storasyster Emma, mamma och pappa.

Melker Lundberg i Mariehamn fyller 10 år idag den 9 november. Han gratuleras av "famo" och "fafa".

DÖDA

Vår kära

Birgit Karolina Henriksson
f. Holmström

*30.3.1917
† 31.10.2009

I tacksamt minne bevarad

*När jag är trött av levnadsåren
och handen inte orkar mer
När ögat dunkelt ser
den sköna våren
Och foten ingen stadga
mera ger
Då vill jag somna,
mina ögon sluta
Och i Guds famn mitt
trötta huvud luta*

**Gun och Erik
Åke och Rigmor
Ulla och Boris**

*Farväl
kära Mormor och Farmor*

**Barnbarnen
Övrig släkt och vänner**

Jordfästningen äger rum i Föglö kyrka lördagen den 14.11 kl. 12.00. Därefter minnessund på restaurang Seagram var till alla vänligen inbjudes

Vi firar 1-15 år

Sara Skogberg i Mariehamn fyller 9 år idag den 9 november. Hon gratuleras av mormor och morfar.

Hanna Fagerlund på Ålandsvägen i Mariehamn fyller 15 år idag den 9 november. Hon gratuleras av farmor och farfar.

Gratulerar 60 år

ROS-MARI LINDE

Namn: Ros-Mari Linde, född Winberg.

Född: den 11 november 1949 i Sund Finby.

Bor: i Saltvik Kroklund.

Yrke: kvalitetsansvarig på Scantube.

Intressen: barnbarnen, skärgårdsliv, båtliv.

Familj: maken Guy och två söner med familjer.

Födelsedagen: firas inte. Är bortrest.

Nyan rättar

■ I artikeln om åländska präster åsikter om att Svenska kyrkan tillåter äktenskap mellan personer av samma kön smög det sig in ett ganska stort fel. Församlingspastor **Bertil Erickson** menar att det bryter mot det som står i Bibeln och inte tvärtom som det stod i artikeln.

nyan.ax

Den 31 oktober klockan 23.29 föddes Charlie Boman. Han vägde då 3.510 gram och var 49 centimeter lång. Föräldrar är Linda-Mari och Sebastian Boman och storebror heter Joel och är 4,5 år gammal. Familjen bor på Annas väg i Jomala. Foto: ERKKI SANTAMALA

Natalia Erofeeva och Dmitri Kornev fick en dotter den 2 november klockan 20.51. Hon vägde då 3.700 gram och var 49 centimeter lång. Storasyter heter Julia och är 7 år och familjen bor i Mariehamn. Foto: ERKKI SANTAMALA

Döda

BIRGIT HENRIKSSON

Den 31 oktober avled **Birgit Karolina Henriksson** från Föglö Degerby i en ålder av 92 år. Hon var född **Holmström** den 30 mars 1917 i samma by och änka efter **Karl Henriksson**.

Birgit Henriksson växte upp i Degerby med nio syskon och en far som var sjökapten. När hon gifte sig med Karl Henriksson flyttade hon till Henriks i Sonboda i samma kommun. Hon blev bondvärdinna på gården där man både hade djur och idkade jordbruk. När sonen tog över gården kunde Birgit Henriksson gå i en tidig

pension, men hjälpte ofta till som barnvakt för barnbarnen.

Sång och musik var Birgit Henrikssons största intresse. Hon var körsångare i 50 år i olika körer som fanns på Föglö. Därutöver tyckte hon om att sköta blommor och handarbete i den mån det fanns tid. Birgit Henriksson var även aktiv inom Folkhälsan och den lokala syföreningen.

Birgit Henriksson bodde de senaste åren på Föglö Hemgård och de sista två månaderna på Annagården. Närmast sörjande är barnen **Gun, Åke och Ulla** med familjer där det ingår nio barnbarn.

MARIEHAMNS MARTHAFÖRENING

Mariehamns Marthaförening, fortsätter med direkt hjälp till några barn eller

barnfamiljer med begränsad ekonomi. Genom olika former av frivillig verksamhet som lotteri och försäljning har vi samlat ihop en summa pengar som vi vill använda för denna verksamhet. Det är framför allt just till mat, kläder, medicin eller viss fritidsutrustning som vi vill att vår gåva skall användas, och vi vill själva avgöra vilka av de sökande som har det största behovet.

Nu, särskilt inför den stundande julen, kan vara svårt att få slantarna att räkna till och då är det naturligt att pengarna i första hand används till det mest nödvändiga som mat, medicin och vinterkläder, medan man måste avstå från sådant som är mindre nödvändigt. Men vi i Marthaföreningen, som alla nu är vuxna, har också en gång varit barn och därför vet vi mycket väl hur viktigt det är att barnen inte bara har mat och kläder, utan även har exempelvis cykel eller skidor som gör det möjligt att på ett naturligt sätt umgås med kamraterna. Den penningssumma vi har reserverat för detta ändamål är

100 ord
från din förening
redaktion@nyan.aland.fi

begränsad, men vi hoppas och tror att även en liten slant kan skapa glädje när den behövs som bäst och vi blir också glada av att ge

till den som behöver.

Ring på nummer 19548 och tala med **Ann-Lis Harberg** så får du närmare uppgifter hur du kan få del av vårt bidrag.

ABF-ÅLAND

ABF-Åland har en ny hemsida, med anslagstavla med info om vad som är på gång: www.abf.aland.ax Vill du starta studiecirkel; ska ni vara minst 3 deltagare, varav en är ledare, följa en plan, träffas minst 5 gånger och i slutet rapportera vad ni gjort. Intresserad tag kontakt.

Verksamheter på gång: Föreläsning: "Ni är dom livsviktiga!" en peppningskväll för vuxna i barns och ungas närhet, torsdagen 19.11 kl 18.30, Biblioteket i Mariehamn. Nätlappningskurs onsdagen 18.11 kl 18.00 på Trålbinderiet i fiskehamnen i Mariehamn. Mötesteknik och föreningskunskap 19 och 26.11 kl. 18.00 Mariehamns bibliotek. Motionsgymnastik måndagskvällar kl 18.30 Strandnäs skola.

OBS! Det händer

MÅNDAG 9.11

INFO/DISKUSSION

■ ■ Övernäs skolas rasthall kl 18.00-19.00. Trafikljusen på Storagatan vid kyrkan, ska de vara kvar eller inte? Tekniska verken har mätt användningen av ljuset och bilarnas hastighet och vill ha en diskussion med berörda parter innan beslut fattas.

KURA SKYMNING

■ ■ Nordiska biblioteksveckan 9-15.11. Krig och fred i Norden. Årets text är **Fänrik Ståls sagnar**.

□ BRÄNDÖ kl 18.45 i i biblioteket. Högläsning av årets text.

□ FINSTRÖM kl 18.30 i biblioteket. Jan-Erik Berglund läser årets text. Erica Granlund och Ida Kronholm står för musikunderrättningen.

□ FÖGLÖ kl 19.00 i biblioteket. Årets text läses av Holger Sundblom i stearinljusets sken.

□ GETA kl 19.00 i Kulturarvstugan. Högläsning av årets text.

□ JOMALA kl 19.00-21.00 i biblioteket. Ulf Nyback läser årets text. Duett med Ulf Nyback och Nina Westerback. Allsång.

□ KÖKAR kl 19.00. i grundskolan. Paul Gäddnäs läser årets text i stearinljusets sken.. Musikinstituts elever uppträder. Allsång ledd av Philip Hållund. Hembygdsföreningen presenterar boken ""Ett annat Kökar". Mikael Wahlbergs bildserie "Kökar – en ö i havet".

□ LEMLAND kl 19.00 på Valborg. Paneldiskussion "Min Joel" med Barbro Eriksson, Jonnie Listerby, Lars Huldén och Ralf Svenblad. I biblioteket visas utställningen "Krig och fred" gjord av dagisbarn och skolbarn.

□ MARIEHAMN. På biblioteket visas en liten utställning om 200-årsjubilerande Louis Braille och hans punktskriftsalfabet med anledning av Blindveckan.

□ SOTTUNGA kl 13.00 i skolan. Högläsning av årets text. Kenneth Gustavsson berättar om händelserna från 1808-1809 års krig.

□ SUND kl 19.00 i biblioteket. Årets text läses i ljusens sken. Graham Robins berättar om "Krig och fred på Åland". Kim och Marianne sjunger visor.

RADIO

■ ■ Radio Vega kl 20.30.

"Människor och minnen". Dragspelskungen Walter Eriksson föddes i Brooklyn i New York men hans pappa kom från Åland. Han turnerade i Norden med svenska dragspelskungarna Andrew Walter och Calle Jularbo.

Skolmaten

Det blev fel skolmatsedel i fredagens tidning för Kyrkby och Vikingaåsen, vecka 46, 9-13 november.

Måndag: Kåldolmar, gräddsås, potatis, sallad.

Tisdag: Grillad kyckling, apelsinsås, ris, sallad.

Onsdag: Rökt lax, kallsås, potatis, sallad.

Torsdag: Minestrone-soppa, mjukt bröd, pålägg.

Fredag: Italiensk köttträtt, sallad.

TISDAG 10.11

BABYCAFÉ

■ ■ Lemland Valborg kl 10.00-12.00. En mysig sång- och pratstund för dej som är hemma med bebis.

BLODTRYCKSMÄTNING

■ ■ Röda Korsgården kl 10.00-12.00. Blodtrycksmätning för pensionärer.

DIKTLÄSNING

■ ■ Vårdö Strömshärd kl 18.00. Yrkesfiskaren och författaren Karl-Erik bergman läser dikter och berättar.

INSAMLING

■ ■ Storagatan 10 (ingång från gården) kl 18.00-20.00. Hoppets Stjärna samlar in julkpaket för behövande i Lettland och Litauen. Inga kläder eller batteridrivna leksaker.

KURA SKYMNING

■ ■ Vårdö bibliotek kl 19.00. Lisbeth Lindfors läser "Björken och stjärnan" av Zacharias Topelius.

MUSEIGUIDNING

■ ■ Ålands museum kl 12.00. Ålands museum firar 75 år.

MÄRKET-KVÄLL

■ ■ Ålands sjöfartsmuseum kl 17.30-19.00. Märkets fyr tändes första gången den 10.11.1885. Nu är det dags att fira den 124-åriga fyren. Program: Filmen "KEE Eriksson 70 år", fyrvaktaren Karl-Erik Eriksson berättar om sin tid på Märket. Filmen om fyren i Estland. Försäljning.

SAGOSTUND

■ ■ Lemlands bibliotek kl 12.45. Sagostund.

STICKCAFÉ

■ ■ Jomala Rönngården kl 18.00-20.00. Stickcafé.

ÖPPET HUS

■ ■ Kastelholm Ribacka kl 16.00-20.00. Visning av nya museimagasinet. Byggnadsrådgivning. Timmermännen visar hantverkstekniker, visning av Ribacka konferens, presentation av museiverksamheten och filmvisning.

JUST NU

LOPPMARKNAD

■ ■ Antikvariat Pierre, Köpmansgatan 11. Öppet måndag-fredag kl 10-17 (torsdagar till 19), lördag 11-14. ■ ■ Cirkeln/Emmaus loppmarknad, Köpmansgatan 11. Öppet måndag-fredag kl 10-17 (torsdagar till 19), lördagar 11-14. ■ ■ Fyndhörnan i Godby. Öppet onsdag-fredag kl 16-19, lördag 10-16.

De bygger nytt internat

■ Nu är det klart vem som kommer att ha hand om tillbyggnaden av nya internatet vid Ålands folkhögskola.

Avtal tecknas med Citybygg Ab, Mariehamn (byggnadsarbeten), VVS-kylcenter Ab, Mariehamn (VVS-tekniska arbeten) och Olles El Ab, Finström (el-tekniska arbeten). (ak)

S:t Mårtens firades med sång och minnen

–Det känns precis som på invigningsdagen 1969. Och vi är lika pigga ännu, säger syföreningsmedlemmarna Helena Hellström och Ruth Daniels-son glatt.

Det var många som mötte upp när S:t Mårtens kyrka firade 40 år i går.

För att fira 40-års jubileet hade Mariehamns församling bjudit in till festhögmässa med flera predikanter och mycket musik. Så klart bjuds det på kyrkkafe efteråt och där tog många chansen att prata gamla minnen.

–Vi i syföreningarna jobbade aktivt för att få en kyrka här i förorten också, berättar Ruth Danielsson, ännu aktiv medlem i syföreningen.

–Det fanns flera platser på förslag, ett alternativ var där Sanatorievägen är i dag, berättar Helena Hellström.

De minns invigningsfesten som den var i går, dåvarande biskopen **Karl-Erik Forsell** deltog och **Magnus Bergroth** predikade.

Kö till prost

Prosten Magnus Bergroth var en av dem som talade under festhögmässan. Han var kaplan i Mariehamns församling till 1979 och medverkade i både planering och byggnad av S:t Mårtens kyrka samt i grundandet av S:t Mårtensskören. Efter kyrkkaffet var det en aldrig sinande ström med församlingsbor som ville växla några ord men honom och tacka för predikan.

–Det är många gamla vänner från tiden vi bodde här, säger Magnus Bergroth.

Vi går in i kyrksalen.

–Vi hade kvällsgudstjänster här på söndagarna och på dagen i S:t Görans, minns Magnus Bergroth.

Hur känns det att återse

Cirkeln är sluten. Prosten Magnus Bergroth talade när S:t Mårtensgården, som den då hette, invigdes för 40 år sedan. Nu var en av dem som talade under gårdagens festhögmässa. Bakom honom syns altartavlan, som först var en del av orgeln i S:t Görans kyrka och sedan täckte fönstret till höger i bild.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

FREDRIK TÖRNROOS
fredrik.tornroos@nyan.ax

S:t Mårtensgården är numera S:t Mårtens kyrka. Lokalen invigdes 9 november 1969, men har genomgått omfattande renovering sedan dess. Arkitekt var Stig Svahnström.

S:t Mårtens?

–Det känns bra, det är intressant att se vilka förändringar och förbättringar som gjorts. Belysningen är bättre nu och glasmålningen av **Bruno Tuukkanen** kommer till sin rätt som altartavla, säger Magnus Bergroth.

Blev kyrka

Han berättar att byggnaden först hette S:t Mårtensgården, men att kyrkoherde **Stefan Snellman** jobbade fram S:t Mårtens kyrka.

Hur tycker du att den här lokalen fungerar som kyrka?

–Den är utmärkt som kyrka. Till exempel är det väldigt flexibelt med stolar istället för bänkrader, säger Magnus Bergroth.

Jubilerar också. S:t Mårtensskören firar också 40-års jubileum i år. Det firades i lördags där alla fyra dirigenter som kören haft genom åren deltog: Knut Grüssner, Kaj-Gustav Sandholm, Anders Laine (på bilden) och Guy Karlsson.

Hemma i gården. Birgitta Åkerholm, Margareta Hassel, Margit Lundberg och Ralf Åkerholm har många minnen från S:t Mårtens kyrka. Ralf fungerade som kantor i början av 1970-talet, Margareta och Margit har varit med sedan start i S:t Mårtensskören.

Hyllade jubilarerna. Frida Österberg och Sofie Asplund sjöng bland annat "Vill du se en stjärna?" och musik från världens första musikal Showboat.

75-åringar firades med 30-tals pärlor

Ålands 75-åringar blev i fredags uppvaktade på Ålands museum. Sofie Asplund och Frida Österberg bjöd jubilarerna på kända låtar från åtta decennier.

Firade. Guy Granith firade nyligen sin födelsedag i lugnets tecken. I fredags njöt han av showen.

Cirka 120 personer hade samlats på Ålands museum på fredagskvällen. Med anledning av att Ålands museum i år firar 75 år hade de bjudit in alla ålänningar födda 1934 till en festkväll.

Jubileumskonserten hölls av sopranen **Sofie Asplund**, mezzosopranen **Frida Österberg** och pianisten **Kaj-Gustav Sandholm**. De sjöng klassiska låtar från 1930-talet och framåt iklädda höga hattar och coctailklänningar i kabarettstil.

Guy Granith var en av de som

blivit inbjuden till jubileet och han tyckte att det var en trevlig tillställning.

–Ja, jag är en av de skyldiga som är lika gammal som museet. Ser jag inte ut som ett museiföremål?, skojade Guy Granith.

Kvällen bjöd även på lite allsång och en bit mat.

TANJA LÖNNQVIST
tanja.lonnqvist@nyan.ax
tfn 528 463

Foto: FREDRIK TÖRNROOS
foto@nyan.ax

Minns invigning. Ruth Danielsson och Helena Hellström minns invigningsdagen den 9 november 1969. På väggen hänger ett tidningsutklipp som berättar om hur syföreningarna i Strandnäs och på Klinten jobbade med att samla in pengar till nybygget. Syföreningen träffas varje vecka ännu, både Ruth och Helena är medlemmar.

Kom ihåg

■ **Folkhälsan och Röda Korset i Geta:** Gemensamt höstmöte onsdag 11.11 kl 19.00 i församlingshemmet. Stadgeenliga förhandlingar. Besök av luciakandidaterna!

■ **Hammarlands marthaförening:** Månadsmöte tisdag 10.11 kl 19.00 i Marthabo. Tandläkare Kitty Andersson informerar om tandvård.

■ **Norra Ålands pensionärer:** Lunchträff i Wirrans Thai House i Godby 11.11 kl 13.00-14.45 ca.

Kalle, Christer underhåller på dragspel och Uffe på gitarr. Allsång efter maten.

■ **Norra Ålands Pensionärer:** Höstmöte i Rosengård den 25.11 kl 14.30. Stadgeenliga förhandlingar, såsom val av styrelse, verksamhetsplan samt budget. Allsång efter mötet.

■ **Västra Sunds Marthaförening:** Månadsmöte hos Gun-Britt Törnberg i Önningeby 11.11 kl 19.30. Samåkning

från Kila parkeringen kl 19.00.

■ **Ålands dansförening:** Barndanskurs 17.11-15.12 på tisdagar klockan 16-17. Ålder 5-8 år. Dans, balett, uppvärmning och koreografi. Anmälan till Isabell Mattsson telefon och fax: 15887, e-post: isabellmattsson@hotmail.com.

■ **Ålands fåravelsförening:** Fårklipparna Axel och Wiktor kommer till Åland och klipper första veckan i december. Behöver du få fåren

klippta? Anmäl dig då till Magdalena Häger, tel 040 561 80 39. Meddela namn, antal får, adress, telefonnummer och vilken ras fåren är. Ni kan också anmäla er för klippning andra veckan i maj på samma gång.

■ **Ålands Mathadistrikt:** Höstmöte 22.11 kl 13.00 på Wirrans i Godby. Stadgeenliga förhandlingar, tai-buffé och musik. Anmälningar till kansliet senast 11.11. Tel 19 411, 0457 343 55 11 eller e-post martha@aland.net

POWER CLUB

MEGA DISCO

DROGFRITT

Fredagen den 13 november kl 18-21.30
på Idrottsgården (ingång från skolgården)

Målgrupp: Alla åk 4-6
Entré: Medlemmar gratis. Ickemedlemmar 5e eller bli medlem på plats och få gratis entré

DJ • GODISREGN • FRÅGESPORT • TÄVLINGAR • GUITAR HERO • M.M.

Jan Kronholm

Epost: jan.kronholm@nyan.ax

Telefon: 528 466

kultur

” Onödigt mycket av min tidiga kritikerbana gick till att skriva ner PH:s musik. Inte av illvilja utan för att jag, i det skedet av mitt liv, hade enormt svårt att ta den till mig.

MATS LILJEROOS OM PH NORDGREN I HBL

Möt fem författare på Brändö

Litteraturevenemanget ”En vind från havet” på Brändö återkommer på lördag, den 14 november. Fem författare, två från Åland och tre utifrån, deltar den här gången.

Kommunbibliotekarie Åsa Qvarnström berättar att det är fjärde gången som biblioteks- och kulturnämnden på Brändö nu arrangerar ”En vind från havet”. Evenemanget har för varje gång lockat fler deltagare och senast var det ett trettiotal som deltog i dagen som kör i gång redan kl 8 på morgonen med frukost och avslutas på kvällen med middag och musikunderhållning.

Vill locka till Brändö
–Vi arrangerar det här för att få folk utifrån att komma till Brändö men också för att kunna erbjuda högklassig kultur här på hemmaplan, säger Åsa Qvarnström.

Till dem som klagat över att man måste stanna över natten om man skall delta i hela evenemanget säger Åsa Qvarnström att det ju är något som skärgårdsborna också är tvungna till när de skall delta i något som sker på fasta Åland.

Först ut av författarna är **Leo Löthman** som inleder kl. 9.30 och han följs under förmiddagen av **Kent Danielsson** och **Robert Åsbacka**. Lunch blir det klockan 12 och på eftermiddagen får man lyssna till **Birgitta**

Till Brändö. Författaren Lars Sund, känd bland annat för romanen ”Colorado Avenue”, finns bland de författare som man kan möta på Brändö på lördag. Arkivfoto: JONAS EDSVIK

Boucht och Lars Sund.
Dagen avrundas och sammanfattas av Löthman kl. 15.30. Det brukar också bli samtal efter de olika författarnas inledningar.

Kåserier och musik
Kl 18.30 följer middag på Gullvivan och även där skall

Leo Löthman medverka med ett kåserande inlägg. Efter middagen avslutas dagen kl 20 med musikunderhållning med skivaktuella **Torbjörn Engman**. Man har en deltagaravgift på 20 euro och var och en står för sina kostnader för mat och kaffe. Åsa Qvarnström hop-

pas att många skall komma till Brändös nya och fina bibliotek på lördag. För matsserveringens skull önskar man att deltagarna anmäler sig på förhand. Man kan ringa Åsa på telefon 56216 eller 040-5276005. Det går också bra att använda e-post. Adressen är brandobibliotek@brando.ax

Den som kommer till Brändö från fasta Åland på lördag kan ta färjan från Hummelvik kl. 05.30 på morgonen. Då är man framme i Torsholma 07.50, tip-sar Åsa Qvarnström.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

En roman som griper tag

Litteratur

”Blues från ett krossat världshus”
Roman av Sonja Nordenswan.
274 sidor. PQR-kultur 2009.

Sonja Nordenswan är född 1958. Hon är uppvuxen i Sjundeå och kom till Åland som sjuttonåring genom studier vid Ålands folkhögskola. Hon är utbildad byggnadsritare och har arbetat som bland annat

museivärd och bibliotekarie. Sonja Nordenswan debuterade 2007 med romanen ”Stina och herr Saltarello” (Sahlgrens förlag). Boken hälsades med glädje – en åländsk romandebut, som dessutom var mogen och intressant. Och visst är det glädje jag känner, när jag sitter med Sonja Nordenswans andra roman i min hand. Till sitt yttre är boken gedigen. Omslaget är gjort av **Minna Johans**, och

avbildar en krossad glasruta, med en tjugigt lagd blanklaminering över en del av bilden. Fiffigt, sobert och spännande! **Tre kvinnoöden** berörs i ”Blues från ett krossat världshus”, berättade genom den yngsta av kvinnorna. Det är berättarjaget Smaragda Eriks-son, hennes mamma och hennes mormor det handlar om. Inledningsvis känns berätt-

telsen lite svårforcerad, omständlig. Rösten är rak och saklig, men språket gör snirk-lar och stickspår som om författaren råds innehålllet i det hon berättar, och känner sig tvungen att maskera det med sina formuleringar. Så småningom inser jag att det nog är medvetet, författaren skildrar Smaragdas tvekan och rädsla inför den trassliga och osannolika berättelsen om sin härkomst.

Starka känslor

Personligen skulle jag gärna se mormodern och Smaragda ta större plats i romanen, och få komma till tals för sin egen del. De förblir ganska långt förmedlare av mam-mans historia. Mamman, som främst skildras genom utdrag ur sin dagbok, blir mera levande och bränner sej fast i minnet. I dagboksstyckena lyckas författaren förmedla starka känslor genom ett sakligt och osentimentalt språk, det är skickligt gjort och mycket fängslande. Stundtals är boken en riktigt bladvändare, man kan inte sluta läsa för-rän man fått veta hur saker och ting avlöper. Notera att titeln nämner ett världshus, inte ett värds-hus. Försöker jag mig på att sammanfatta bokens bud-skap blir det något i stil med att världen är liten, men av-stånden mellan människor-

Författaren Sonja Nordenswan utkommer i dag med sin andra roman. Arkivfoto: SOPHIE KARLSSON

na kan vara enorma.

Bra miljöskildring

Och på tal om världen; bo-kens miljöskildringar är bra genomförda, målade i få ny-anser men med exakt de mar-körer som behövs för att ta med läsaren in i berättelsens geografi. Som helhet griper boken tag, och Smaragda och hennes berättelse stannar kvar hos läsaren. Inte minst genom de mycket spännande slutrader-na i boken! Bra gjort, Sonja Nordenswan!

CARINA KARLSSON
kultur@nyan.ax

Runt om i Norden kuras skymning

på biblioteken i kväll. För barn kuras det också gryning i många skolor och skolbibliotek. Det är för trettonde gången som bib-lioteksveckan med Kura skymning, Nordens största högläsningsevenemang, genomförs. Förra året del-tog samtidigt drygt 2000 institutioner i åtta nord-iska och baltiska länder. Årets tema är ”Krig och fred i Norden” och särskilt fokus sätts på Märkesåret 1809 och uppdelningen av Sverige och Finland till två länder. Men belyser också hela Nordens dramatiska historia fram till dagens fredliga nordiska samex-istens. De texter som läses för vuxna under Kura skym-ning är dikten ”Fänrik Stål” ur ”Fänrik Ståls sägner” av **Johan Lud-vig Runeberg** och dikten ”Skandinavisk förstås” av den danska författaren **Benny Andersen**. För stör-re barn läses kapitel tio ur ”Bröderna Lejonhjärta” av Astrid Lindgren och ”Björken och stjärnan” av **Zacharias Topelius**. För mindre barn finns ”Alfons och soldatpappan” av **Gu-nilla Bergström** med. Projektet leds av fören-ingarna Nordens förbund och föreningen Norden. □

Runeberg i 1800-talsutstyrsel kan man

få lyssna till i när Jomala bibliotek och Ålands lit-teraturförening i kväll kl 19-21 kuras skymning. Kvällen börjar med ser-ivering och därefter läser **Ulf Nyback** ”Fänrik Stål” och presenterar Runeberg. På det följer Runebergs ”Till en fågel” framförd som duett av Nyback och **Nina Westerback**. Nyback fortsätter med att reci-tera ”Kulneff” och efter att ”Källan sjungits som allsång” även ”Sveaborg” innan man avslutar med Topelius ”En sommardag i Kangasala” som allsång. Före och efter program-met kan besökarna bekan-ta sig med texter om krig och fred skrivna av elever i Kyrkby Högstadieskola. Jomalabiblioteket fung-erar också som skolbiblio-tek och har erbjudit Vi-kingaåsen och Södersunda program under alla år. I år har Nina Wester-back bearbetat Topelius ”Björken och stjärnan”, till ett modernare språk och förlagt sagan till andra världskriget. –I samband med att vi på onsdag och torsdag läser texten för barnen har vi bjudit in två krigsbarn till vardera skolan, så att de kan berätta litet om sina upplevelser, berättar kultursekreterare **Signe Järvenpää**. **Sirkka-Liisa Wester-gård** har donerat ett antal exemplar av sin bok ”Kappsäcksresan” som delas ut till hela årskurs sex i både Vikingaåsen och Södersunda skola. □

Nordisk Filmsalong

DE OSYNLIGA,

Norge

regi: Erik Poppe Ålandica Torsdag 12.11 kl. 19

Kan man någonsin förlåta sig själv efter att ha mördat ett oskyldigt barn? Kan man någonsin förlåta det oförlåtliga, förlåta den som mördat ens barn? De osyn-liga berättar två historier. Två historier som speglar skilda sidor av ett mord som skedde för åtta år sedan. (Rek 15 år)

FILMKLUBBEN
CHAPLIN

7€/ 5€ medlemmar i Chaplin och stud

norden

Nordens Institut på Åland

Fick Sundblom-stipendium för nya vinklar på det åländska

"För att uppmuntra ett författarskap som ger ständigt nya infallsvinklar på världen och på det åländska".

Bland annat så motiverades att författaren Leo Löthman fick årets stipendium från Julius Sundbloms minnesstiftelse.

Musik, tal och givetvis en fängslande berättelse av stipendiaten Leo Löthman bjöds det på i går i Alandicas vita teatersal, när det var högtidlig utdelning av Julius Sundbloms stipendium.

Julius Sundbloms minnesstiftelse beskrivs som "en åländsk stiftelse för kultur, språk och självstyrelseutveckling på Åland".

I höst är det 20 år sedan stiftelsen grundades för att hedra Julius Sundbloms minne och kulturella gärning, berättar stiftelsens styrelseordförande **Ann-Christin Waller**, tillika barnbarn till Julius Sundblom.

Waller berättade att hennes farfar troligen skulle vara mycket glad och stolt, men samtidigt lite förvånad över att det skulle finnas en stiftelse i hans namn som delade ut stipendium.

Glad stipendiat. Författaren Leo Löthman kände sig hedrad då han tog emot årets Julius Sundbloms-stipendium av Ann-Christin Waller, till vänster, och Benita Mattsson-Eklund.

–För min farfar prioriterade inte att göra pengar, säger Ann-Christin Waller, och lockar publiken till skratt.

Hedrad

–Och jag tror han skulle skriva en av sina brännande ledare om hur stort och viktigt det är för Åland att det skulle finnas fler privata donationer för att möjligheter för kulturlivet. Vi i styrelsen hoppas att stipendiaten tar stipendiat som en bevis på vår uppskattning, säger Ann-

Christin Waller, när diplom, check och blommor ges till författaren Leo Löthman.

–Jag känner mig både hedrad och glad. Jag har ju som författare givits möjlighet att förkovra mig i sparsamhetens dygder, säger han med glimten i ögat.

Som en sann berättare fängslar Leo Löthman publiken genom att dela med sig av en episod om just sparsamhet, ur sin senaste bok *Odjur*. Vi får följa med till Sund Hulta, en natt med snö-

Unga violinisten Matilda Koskinen framförde "Ålandskungen", en gånglåt av svenske spelmannen Jon-Erik Öst vars sluttoner överensstämmer med Ålänningens sång. Låten tillägnades Julius Sundblom under perioden då det kämpades för en återförening med Sverige.

oväder under tiden för andra världskriget, när det är dags för *Milda* och *Gottfrid* att få tillökning i familjen.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

FREDRIK TÖRNROOS
fredrik.tornroos@nyan.ax

Fakta/Juryns motivering

"Årets Julius Sundblom-stipendium ges till en outröttlig utforskare av livet bortom farbara vägar – **Leo Löthman**.

I bok efter bok, från det dimmiga Tile till tangofästningar, fotbad, fångtransporter och isnätter, beskriver Löthman åländska världar vi inte trodde fanns. I årets bok "Odjur" klistrar Löthman fast huvudpersonen–och läsarna–i åländskt 50-tal, en gravt underskattad epok befolkad av oborstade men hjärtliga typer. Med stipendiet vill vi belöna och uppmuntra ett författarskap som ger ständigt nya infallsvinklar på världen och det åländska."

SVENSKA KULTUR
FONDEN

Goda idéer gör det möjligt.

Svenska kulturfondens uppgift är att stöda den svenska kulturen och utbildningen, det svenska språket och finlandssvensk verksamhet i Finland.

KULTURBIDRAG - RÅDGIVNING

Bidrag och stipendier för enskilda, arbetsgrupper och samfund söks nu 1-30. november.

Åsa Rosenberg - regionombudsman för Åland och Åboland, Svenska Kulturfonden besöker Åland onsdagen den 18.11. Rådgivningen sker på NIPÅ, Köpmansgatan 4.

Tidsbokning & information:
Maria Jonsson, tel 25533
maria.jonsson@nipa.ax

norden

Nordens Institut på Åland

www.kulturfonden.fi

VÄLKOMMEN TILL SUPERMARKET KANTARELLEN OCH MATHISHALLEN

Supererbjudandena gäller
Måndag 9/11– 11/11 onsdag

Supererbjudande
HACKAD BIFF AV GRIS

INHEMSK

8.50
KG

Supererbjudande
O´BOY REFILL

1 Kg

3.70
ST

LÖRDAGSKORV

Skivad, 225 g ATRIA
Ep 3,77/kg

MAKARONER

400g EURO SHOPPER
Ep 0,63/kg

RUSSINSEMLA 5-ST

275g ÅLANDSBAGARN
Ep 6,18/kg

0.85
ST

1.00
4 ST

1.70
PÅS

PLUSSA - förmån

KRYDDAD UGNSFILÉ

GRIS Ca 1,2kg PIRKKA
Utan plussakort 6,65/kg

YOGHURT DRYCK

4x100g DANONE ACTIMEL
Utan plussakort 1,90/frp

PAMPERS BLÖJOR

Ekonomiepack
Utan plussakort 10,90-13,50

4.95
KG

1.49
FRP

9.70
PKT
32-66ST

Supererbjudandena gäller så långt lagret räcker (gäller samtliga supererbjudanden)

KANTARELLEN
Nya Godbyvägen tel. 32 840

Måndag-fredag 9-21, lördag 9-18, söndag 10-18

SUPERMARKET

PLUSSA
för dina inköp

Måndag-fredag 9-19,
lördag 9-16,
söndag 11-16
Ålandsv. 42, tel. 28 149

Föglö satsar på att visa upp sig

Men stora kostnadsökningar väntas inom äldreomsorg och skola

FÖGLÖ. Oförändrad skatteprocent, betydligt dyrare skolskjuts, en ny utomhus-scen och reklamfilm för kommunen.

Bland annat det hittar man i budgetförslaget för Föglö 2010.

Som vanligt är det den sociala sektorn som tar upp de största anslagen i Föglös budget totalt sett. Skolnämnden står för 52 procent och skolnämnden för 33 procent, medan övriga nämnderna tillsammans står för resten.

Det visar den sammanställning som kommundirektör **Niklas Eriksson** gjort utgående från budgetförslaget för Föglö 2010.

Dyr skjuts

Gällande driften beräknas budgeten för nästa år öka med 4,6 procent, netto. Enligt Eriksson beror detta främst kraftigt ökande kostnader för vård på Gullåsen och De gamlas hem. I förslaget finns ett anslag på 206.000 euro för tre fasta platser på Gullåsen och för en plats, 60.000 euro, på De gamlas hem.

Därtill ökar kostnaderna markant för skolskjutsarna i kommunen. Som Nya Åland tidigare berättat gäller nya regler för maxantal elever per bil. För Föglös del var kostnaderna cirka 62.000 euro för denna tjänst under år 2008, medan man nu budgeterar för över 126.000 euro för nästa år.

En ökning finns också i kommunens lönekostnader, efter kollektivavtalsenliga ökningar. Totalt sett minskar dock antalet årsarbetsplatser

Fakta/ Föglös budgetförslag i siffror

- Skatteprocent: 17.
- Fastighetsskatter: Allmän 0,7 procent och fritidsboende 0,9 procent. Ingen skatt föreslås för fast boende och föreningshus.
- Årsbidrag: 297.721 euro.
- Avskrivningar: 266.186 euro.
- Överskott: 67.386 euro.
- Lån-skuldbörda: 1.565 euro/invånare.

- Budgetomslutning: 4.305.725 euro (- 0,1 procent jämfört med 2009).

Så kostar servicen per år, några exempel:

- 16.612 euro per elev i Föglö skola.
- 19.349 euro per barn på daghemmet.
- 63.510 euro för en plats på Gullåsen.
- 48.910 euro för en plats på om-

- sorgshemmet Annagården.
- 2.995 euro per kilometer väg som kommunen underhåller.
- 12,33 per passagerare på gratis kollektivtrafik i kommunen.
- För hemvårdsstöd för barn finns ett anslag på 25.510 euro.
- 7.700 euro satsas på sju Medis-kurser.
- Källa:** Kommundirektör Niklas Eriksson.

Informerar. Föglö kommun vill satsa pengar på en film som ska marknadsföra kommunen. Anslag finns också för sommaröppen turistinfo i väntsalen i Degerby. Därtill planeras en ny utomhus-scen för teater och andra aktiviteter. Detta enligt budgetförslaget för kommunen.

Foto: ANNIKA KULLMAN

i kommunen från drygt 47 till cirka 45.

Satsar på FBK och film

Ser man till de övriga nämndernas största poster beräknas jourverksamheten inom fastighetsskötseln behöva 24.600 euro under år 2010. Därtill föreslås ett anslag på 9.300 under byggnads- och tekniska nämnden för att införskaffa kläder och inventarier till Föglö FBK.

Under näringsnämnden budgeteras 6.400 euro för att åter ha turistinformation

i väntsalen i Degerby nästa sommar och 5.000 euro för att göra en marknadsföringsfilm om Föglö. Bland planerna finns även att det ska finnas trådlöst WLAN-nätverk i Degerby från och med sommaren 2010.

Renoverar wc

Under biblioteks- och kultur-nämnden gäller det största anslaget 5.000 euro på totalrenovering av den publika toaletten vid biblioteket, men man vill även satsa 2.650 på att göra lotsstugan till permanent museum.

För fritidsnämnden är det, som vanligt, lokalen Vikingaborg som har störst anslag i budgetförslaget. Kommunen bekostar nämligen hälften av uppvärmningskostnaderna och hela försäkringen vilket innebär 4.300 euro per år.

Scen utomhus

På investeringssidan är det till största del, enligt Niklas Eriksson, fortsättning av projekt som sträcker sig över flera år.

Det satsas fortsättningsvis på förbättringar av de kommunala vägarna, bland finns

ett delanslag på 157.000 euro för en ringväg till Sinting i Degerby.

Därtill finns förslag på en lagerhall för kommunens material, 87.000 euro, en utomhus-scen, 61.000 euro, samt delvis uppdatering av skolans datautrustning för 18.000 euro.

Hela budgetförslaget finns att läsa på Föglö kommunkansli. Fullmäktige behandlar budgeten på sitt möte den 17 december.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

Bert inspirerar åländska entreprenörer

”Så fort det händer något på Åland blir jag kontaktad –men det gäller att vara realist.”

–Det jag kan göra är att berätta om mina egna erfarenheter och förhoppningsvis inspirera andra genom det.

Det säger svenske kändisen och entreprenören Bert Karlsson, som i fredags besökte Åland och bland annat hann imponeras av Sjökvarteret.

Det var Juniorhandelskam-maren JCI Mariehamn som bjudit in Bert Karlsson för att föreläsa för åländska entreprenörer, medarbetare och chefer i större organisationer. Bert Karlsson är en mångfacetterad person som just är aktuell för tv-programmet Matakuten, där han tillsammans med kockar lyft frågan om kvalitén på skolmaten.

För många är han dock även känd som skivbolagsdirektör, mannen bakom nöjesparken Skara sommarland och för att tillsammans med **Ian Wachmeister** grundat partiet Ny demokrati, som valdes in i Sveriges riksdag 1991.

Vågar satsa

Dessa tre exempel lyfter Bert Karlsson fram i sitt föredrag. Eller som han själv uttrycker det.

–Att starta ett skivbolag på fel ställe, alla andra skivbolag fanns i Stockholm, göra en grusgrop till oasen Skara sommarland och att bilda ett nytt politiskt parti, vilket egentligen är omöjligt och kostade mig 300 miljoner.

För Åland 24 berättar Bert Karlsson att han efter drygt 40 år nu står på toppen.

–Jag har vågat göra saker, ibland har det gått och ibland har det inte gått bra. Men då gäller det att kunna glömma och gå vidare, säger han.

Vad kan du ge för råd till åländska entreprenörer?

–Jag kan egentligen inte ge några konkreta råd, men det gäller att satsa på en bra kvalitet och så med fötterna på jorden. Annars är det är väl samma problem här som i Sverige med politikerna. Det är som krokodiler, stora i käftar men inga öron, säger Bert Karlsson till Åland 24.

Kontakt om Krutbyn

Bert Karlsson berättar att han under Ålandsbesöket hunnit besöka och imponeras av Sjökvarteret, eller hantverksbyn som han kallar det.

–Det kan löna sig att gå ihop och dela med sig som mindre företag, istället för att

På Ålandsbesök. Bert Karlsson besökte i fredags Åland, på inbjudan av JCI Mariehamn. Se en längre intervju med honom på Åland 24 på onsdag.

Foto: JONAS EDSVIK

slåss med varandra, säger han till Åland 24.

Har du varit i kontakt med åländska idéer?

–Jo, så fort det händer något här så ringer de mig. Bland annat har de tagit kontakt angående Krutbyn. Men det gäller att vara realistisk. Jag tror på lantgårdssatsningar. Folk

förstår inte hur stort det är att få bo på landet och träffa djur när man bor i stan. Man behöver inte alltid köpa attraktioner för miljoner för att locka folk.

Onsdag i Åland 24

I en öppenhyrtig intervju med Åland 24 berättar Bert Karls-

son mer om sin bakgrund, bland annat om partiet Ny demokrati, och sina framtidsplaner. Se hela inslaget med Bert Karlsson i Åland 24 på onsdag kväll, även via ip-tv eller på www.aland24.ax.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

Rymling åter i häktet

■Ett tips från allmänheten ledde till att mannen som rymde från polishusets rastgård kunde gripas på torsdagskvällen.

En person såg någon som liknade efterlyste mannen i Västerhamn i Mariehamn. När polisen kom till platsen visade det sig mycket riktigt handla om rymlingen.

Ingripandet var odramatiskt och mannen uppges vara i gott skick efter sin tid i frihet.

Han är nu återförd till häktet. Rastgårdens rymningsväg ska nu också vara tilltäppt.

Mannen, som bor i ett annat land, har suttit häktad tillsammans med en kumpan i ett par veckor i polishuset i Mariehamn misstänkt för båtstöld i Färjsundet.

Bensintankar stals från Notudden

■Tre båtar har blivit av med sina bensintankar från Notudden i Mariehamn. Tjuven har brutit upp biettarna på båten för att komma åt dem. Händelsen upptäcktes i torsdags på förmiddagen.

Polisen har också fått in en anmälan om försök till stöld. Detta sedan någon tagit sig in i en personbil på Södragatan någon gång 15 oktober-4 november. Gärningspersonen, eller personerna, har varit inne i bilen men inget tycks vara taget.

Stulen blev en cykel som stod på Jakosvägen i Jomala. Händelsen inträffade någon gång i mitten på förra veckan. (mt)

Staten tog åtta vapen

■En Kumlingebo i 30-årsåldern har blivit av med sammanlagt åtta vapen – ett salongsgevär, två hagelgevär, fyra andra gevär och en Sig Sauer miniatyrpistol – om han förvarat i pannrummet i sin olåsta bostad och i sin olåsta båt i ett båthus.

Mannen dömdes för skjutvapenförseelse. Ursprungligen omfattade beslaget nio vapen, men han får tillbaka ett gevär som han ärvt under förutsättning att polisen gör så att det inte längre kan användas. Kostnaden faller på ägaren.

Mannen dömdes samtidigt för ovarsam hantering av ammunition som han förvarade i pannrummet i bostaden och i olåsta trälådor och på golvet i båthuset. Straffet blev, förutom att vapnen togs om hand av staten, 35 dagsböter `32 euro, sammanlagt 1.120 euro. (ao)

Bastubad utlöste brandlarm

■Automatalarmet i Hotell Elvira i Eckerö utlöstes vid 23-tiden på torsdagskvällen. Det var dock ingen brand, utan bastubad som utlöste larmet.

Enheter från Hammarland och Eckerö FBK deltog i uppdraget. (ab)

Larm om brinnande bastu var brasa

■Vid ett-tiden på lördagen larmades brandkåren till en bastubrand i Lemland Norrby.

Det visade sig dock vara en kontrollerad brasa, en mindre byggnad som man eldade upp för att bli av med. Man hade dock inte informerat brandmyndigheterna om den plane-rade brasan.

Lemlands FBK var till platsen för kontroll. (ab)

Avgörande om Lissabon-fördraget närmar sig

Lagutskottet tar troligen beslut den 17 november

Tisdagen den 17 november kan lagutskottet komma att ta beslut om sitt betänkande till Lissabonfördraget.

–Det blir troligen diskussion i lagtinget den sista veckan i november, säger vice utskottsordföranden Barbro Sundback (S).

I och med att alla EU-länder har godkänt Lissabonfördraget kan det nu träda i kraft. Det sista hindret röjdes undan i och med att Tjeckiens president **Vaclav Klaus** undertecknade fördraget den 3 november.

Lissabonfördraget träder i kraft första dagen månaden efter det att den sista ratifikationshandlingen har depone-rats, det vill säga tidigast den 1 december.

Ålands lagting har ännu inte tagit ställning till om man ska godkänna fördraget. Men ett avgörande ligger inte långt borta, enligt Barbro Sundback. Ärendet ligger nu hos lagutskottet som hört Ålandsminister **Astrid Thors** och som på tisdag ska höra även utrikeminister **Alexander Stubb** per telefon.

–Vi diskuterar en åländsk

parlamentsplats bland annat, säger Sundback.

Eventuellt nästa tisdag

Den preliminära tidtabellen är att lagutskottet kan komma att fastställa sitt betänkande på tisdag nästa vecka. Samma dag inleds budgetdiskussionen i lagtinget. Det betyder att det kan dröja till sista veckan i november innan lagtingsleda-

möterna får diskutera betänkandet.

–Det är talmannen som beslutar när det blir, säger Barbro Sundback.

Talman **Roger Nordlund** (C) gick tidigt i våras ut med en önskan om en snabb behandling i lagtinget.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax
tfn 528 455

EU-verktyg för prisövervakning

Priserna på jordbruksprodukter, bland annat mjölk, har gått ner de senaste åren, skriver EU-kommissionen i ett pressmeddelande. Men nedgången har inte inverkat på de priser som konsumenterna betalar i affären. Möjligheterna att effektivisera livsmedelskedjan diskuteras i ett färskt meddelande.

Det är viktigt att livsmedelskedjan fungerar väl, eftersom i genomsnitt 16 procent av hushållens utgifter går till livsmedel, framhåller kommissionen.

EU-kommissionen vill motverka priskarteller, öka öppenheten i prismedelskedjan och göra det lättare för allmänheten att anmäla missförhållanden. För detta krävs åtgärder både på EU-nivå och i medlemsländerna.

”För att främja en fungerande inre marknad för livsmedel och förbättra konkurrensen i olika sektorer inom livsmedelskedjan kommer kommis-

sionen att granska utvalda miljöstandarder och system för ursprungsmärkning, som kan stå i vägen för gränsöverskridande handel”, skriver kommissionen.

Man vill vidare undersöka vad som kan göras för att komma åt territoriella begränsningar av utbudet som tvingar detaljhandeln att utnyttja lokala källor.

För att få bättre kunskaper om hur livsmedelspriserna utvecklas har kommissionen tagit fram ett verktyg för prisövervakning: ”EU-länderna uppmanas att ta i bruk webbaserade tjänster som gör det lätt att jämföra detaljhandelspriserna på livsmedel. Tillsynen av derivatmarknaden för jordbruksprodukter måste också förbättras för att motverka fluktuationer och spekulation.”

Nästa år läggs en rapport fram med förslagen. (ak)

Räcker med två feberfria dagar

I fredagens tidning skrev vi om daghemmet Bullerboda i Lemland som drabbats av svininfluensa. På den illustrerande bilden syntes lappen som hängde på deras dörr där personalen rekommenderar barnen att stanna hemma i tio dagar efter insjuknande i influensa.

Tio dagar är dock en gammal rekommendation från Institutet för hälsa och välfärd, THL, rapporterar Ålands hälso- och sjukvård. Den nya rekommendationen är att man stannar hemma en feberfri dag. På Åland har man dock gett direktiv om två feberfria dagar samt att symptomen lindrats avsevärd. (mt)

Bullerboda.

Foto: ERKKI SANTAMALA

HONDA
The Power of Dreams

HONDA I TOPP

Det konstaterar den amerikanska konsumentorganisationen Consumer Reports i sin årliga rapport över de mest, och minst, tillförlitliga bilmodellerna. Bilarnas resultat baseras på dels tester och dels enkäter.

Testets allra bästa bil är Honda Insight.
Läs mera på www.alltommotor.se

Mest tillförlitliga småbil: HONDA INSIGHT

Helt ny men ändå den billigaste hybriden på marknaden. Insight har fått högsta betyg, 5 stjärnor, i säkerhetstestet EuroNCAP.

Mest tillförlitliga småsuv: HONDA CR-V

Nya CR-V har mer personbilsliknande design, bättre komfort och lyxigare interiör än sin föregångare men samma imponerande väghållning och mångsidighet.

Consumer Reports

Psst! Honda Jazz blev 3:a bland småbilar!

- DET HANDLAR OM KVALITET -

BILCENTER

Uppgårdsvägen 18 • Bilförsäljningen tel 12551

Öppet: vardagar 9-17, lördagar 10-13

• Reservdelar tel 12552, vardagar 8-16

WWW.BILCENTER.AX

Landskapet vill separera asfalt

Foto: JONAS EDSVIK

Landskapsregeringen har nu en handlingsplan för de returafaltmassor som ligger vid Ab Rafaels anläggning i Jomala Ödanböle.

Man anholder nu om tillstånd att få separera ut den farliga returafalten från övrig asfalt.

Enligt anholdan, som riktar sig till hos Ålands hälso- och miljömyndighet ÅMHM, skulle det efter en separering återstå cirka 2.000 ton asfalt av det slag som bedöms som farligt avfall. Detta skulle lastas på lastbilar och endera transporteras bort från Åland eller till "godkänd mottagare" på Åland för temporär lagring i maximalt sex månader.

I Jomala

Övrig asfalt skulle transporteras till en lagringsplats i Jomala Västansunda, där landskapet planerar att bygga en markplatta. Returafalten skulle sedan användas för att bygga markplattan. För att förhindra urlakning skulle massorna förvaras under pressning.

Landskapet anholder sedan separat om miljötillstånd för återvinning av returafalt med och utan stenkolstjära samt oljegrus. Mellanlagring skulle då ske på den nybyggda plattan.

Resten i vägbyggen

Asfalt som inte går åt vid byggandet av markplattan planeras att återvinnas vid byggen på landsväg 2, Domarböle-Finby, landsväg 40, Näfsby-Gölby i olika etapper, samt landsväg 50, Fremmanby-Haraldsby.

I sin ansökan lyfter landskapet fram att det skulle vara bäst att återanvända massorna på Åland, bland annat för att de skulle kosta cirka en miljon att frakta bort dem härifrån.

Därtill hoppas man att ÅMHM tar ett snabbt beslut, eftersom Ab Rafel tagit ärendet till tingsrätten med hot om vite på 100.000 euro om inte massorna är borta före 25 november.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

Svensk trålare drev söder om Kökar

■ En 42 meter lång trålare under svensk flagg, hamnade på grund av tekniska problem på drift vid 22 tiden på torsdagskvällen på norra Östersjön. Trålaren drev med kurs mot Bogskär, söder om Kökar. Det här rapporterar gränsbevakningen på sin hemsida.

Sjöräddningscentralen i Åbo alarmerade en sjöräddningshelikopter från Åbo, bevakningsfartyget Tursas, Ålands sjöräddningssällskapets fartyg Algot Johansson samt Sveriges sjöräddningssällskaps fartyg Rescue Stenhammar.

Algot Johansson bogserades först trålaren i lä norr på Lågskär där bogserlinan kontrollerades. Därefter bogserades olycksfartyget till Norrtälje.(ab)

Muntert på första vinmässan

Ett muntert sorl och klirr av de små silverblänkande vinprovarkopparna, tast de vin, möter oss när vi kliver in på Ålands hotell- och restaurangskola.

Det är vinföreningen Munkskänkarna på Åland som funnits i 10 år och firar med att arrangera "Ålands första vinmessa" för både experter och allmänhet.

I matsalen står bord med vinflaskor och bord uppdukade. Mellan borden minglar både föreningsmedlemmar och andra intresserade, de allra flesta med ett vinglas i handen.

Vid ett av borden träffar vi Marja Honkamäki. Hon studerar som bäst på skolans hotell- och restaurangskolas sommelierutbildning och sköter tillsammans med studiekamraten Mikael Fellman vinimportören Harwa trades viner.

Vad berättar du för besökaren som kommer till ditt bord?

– Jag berättar om de olika viner och försöker ge svar på det de vill veta. Här finns flera goda viner som även är användbara i matlagning, säger Marja Honkamäki, som berättar att det finns både riktiga vinexperter och "vanlig allmänhet" bland besökarna.

Som blivande sommelier, tycker du att det behövs en vinmessa på lilla Åland?

– Jo, det tycker jag. Och här är ju många besökare idag.

Sommelierer visade vin. Marja Honkamäki och Mikael Fellman studerar som bäst till sommelier. På lördagens mässa presenterade de vinimportören Harwa trades viner.

Vilket är ditt personliga favoritvin?

– Det är det italienska vinet Amarone, det är ett rött vin. Ett festvin, säger Marja Honkamäki.

Vinkändis

I minglet hittar vi även en riktig vinentusiast. Tor "Tuttu" Falenius bor i Borgå men var med när den åländska munkskänkarföreningen startade för tio år sedan. Han grundade den första svenskspråkiga munkskänkarföreningen i Finland. Efter det har han varit med och

startat totalt 14 föreningar.

– Jag minns ännu den första träffen på Åland. Vi hade väntat oss kanske 30–40 personer och hade bokat Arkens Kaptenssal. Men så började det drälla in människor och till slut var det 125 personer på plats, säger han.

Munkskänkarna ordnar träffar och kurser för sina medlemmar. Bland mässtdeltagarna syntes många små pins på kavajslag och tast de vin-band, pinsen visar vilken kurs som medlemmen genomgått.

Vissa kurser är på en grund-

läggande nivå, medan andra påminner om akademiska kurser. En kräver till exempel att deltagaren gör en resa till en vingård och skriver en avhandling om detta, plus att man genom vinprovning ska känna igen viner ner på vingårdsnivå.

Enligt Tor Falenius finns det i dag "en social beställning" på vinföreningar. Vinförsäljningen ökar hela tiden och allt fler vill lära sig mer om vin, vinproduktion och druvor och hur man kombinerar vin och mat.

Men vad skulle du säga till någon som tyckte det

Det säljs allt mer vin i Norden och det finns ett stort intresse för vinföreningar.

Smuttande besökare.

Både munkskänkare och andra vinexperter, men även intresserad allmänhet, fanns bland besökarna.

var förkastligt att ha en förening som går ut på att dricka alkohol?

– Det finns alltid personer som är anti, men de kommer inte till oss.

– Men skulle någon säga så då skulle jag svara att vår förening är bara en av tusen olika möjligheter, det finns ju föreningar för allt i dag så varför inte för vinintresserade, säger Tor Falenius.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

Foto: FREDRIK TÖRNROOS
fredrik.tornroos@nyan.ax

Restaurangskolan kan mest om vin och mat

De tävlande lagen. Från vänster Arkipelag: Linda Wilenius och Anna Liljeroos, Nautical: Katja Henkola och Amanda Sundin, ÅHRS: Calle Shütt och Gunilla Forss, Indigo: Stig Grönlund och Diana Janson.

Ålands hotell- och restaurangskola vann när Munkskänkarna på Åland arrangerade en frågesport om vin och mat för folk i branschen.

Förutom skolan fanns lag från Arkipelag, Nautical och Indigo på plats för att delta i det som kallades "en lättsam frågesport och vin samt vin och mat".

Frågorna hade tagits fram av skolans sommelierstuderande tillsammans med kursledaren Ella Grüssner

Cromwell Morgan, som även fungerade som tävlingsledare. De tävlade lagen fick svara på frågor om druvor, viner, kombinationer mellan olika viner och maträtter samt genom provsmakning lista ut vilket vin det var.

Exempel på frågor var även:

Vad heter Tysklands sydligaste vindistrikt? Svar: Baden.

Var befinner vi oss när vinodlingarna har problem med hungriga babianer? Svar: Sydafrika.

Vad är den genomsnittliga hastigheten på en champagnekor som skjuts ur flaskhalsen? Svar: 47 kilometer/timmen.

Jämnt resultat

– Alla lag var verkligen duktiga, det skiljde bara 3,5 poäng mellan ettan och tvåan. Segararen hade 45 poäng av 51 möjliga, säger Ella Grüssner Cromwell Morgan, som är mycket stolt när hon kan berätta att skolans lag vunnit. (ab)

Liten vinprovar-skola med Tor "Tuttu" Falenius

1 Titta. Vinkla vinglasen, gärna mot vit bakgrund, för att se hur vinet ser ut.

2 Dofta. Lukta på vinet, näsan ska vara långt nere i kupan och dra in dofterna. Snurra vinet i glasen, så att smakerna och dofterna frigörs. Ner med näsan igen och dra in dofterna en gång till.

3 Smaka. Ta en liten klunk av vinet och låt det rulla runt i munnen. Dra in luft genom läpparna, "genom vinet". Tanken är att smakerna ska komma åt varje litet hörn av munhålan. Spotta eller svälj. Gör om samma sak igen, efter att du svalat vinet ska du andas ut genom näsan.

Rockiga lärare.

Kjell Nilsson och Sune Alén i gruppen Teach Boys spelade 60-tals rock 'n' roll.

Svängig gala för barnens skull

Många ville gunga med till rock- och jazzrytmerna på Parks barnfondsgala i helgen.

–Det är kul att lyssna på en massa band man aldrig har hört förut, sade Kristian Westerberg. Totalt samlades 5.183 euro in till Ålands Barnfond.

För tredje året ordnade föreningen Mariehamns jazz och blues och Parks bar en musikgala till förmån för Ålands barnfond i helgen. Både fredagen och lördagen bjöd på ett späckat schema med många band. Inträdet var frivilligt men kassan fylldes snabbt upp med pengar..

–Självklart betalar vi, alla gånger. Det är ju för en bra sak och man sätter pengar på så mycket annat onödigt också, sade Pamela Nyman och Seidi Förström.

Men självklart var de där för musiken också. Favoritbanden är Juicy Fruits och Read Beans and Rice, som var först ut på scen. Gruppen öppnade med en uppjazzad version av Somewhere over the rainbow och bandet hoppades att Judy Garland log i sin himmel.

Lisette Sommarström och Mulle Eriksson var på Park för att fira kompisen Charlotta Solax födelsedag.

–Vi firar både förra årets

och årets födelsedag. I år fyller jag 35, men det var i april, sade Charlotta Solax.

De gillar jazz men är inga allätare.

–De flesta säger att de inte gillar jazz men det är ju en mjuk och skön musik, sade Lisette Sommarström.

Samma människor

Sune Eriksson, som stod i garderoben, var nöjd med uppslutningen. Han är van vid att folk inte dyker upp förrän vid tolv men på fredagen var det kö vid garderoben redan vid halv tio tiden.

–Det finns ungefär 200-300 ålänningar som gillar den här typen av jazz. Det är ganska häftigt att det alltid är samma människor som dyker upp, sade Sune Eriksson.

Kristian Westerberg och Alf Nordqvist tyckte att det var en skön feeling på kvällen.

–Det är så konstigt att man aldrig hör talas om de här åländska banden annars, sade Alf Nordqvist.

–Men det är det som är det roliga, att man får höra så många under en helg. Det här är häftigt och annorlunda, sade Kristian Westerberg.

TANJA LÖNNQVIST
tanja.lonnqvist@nyan.ax
tfn 528 463

Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Bönor och ris. Sköna jazzgruppen Read Beans and Rice var först ut på scen på fredagskvällen.

Rutinerade. Pamela Nyman och Seidi Förström gillar jazz och har varit på barnfondsgalan förut.

Firade födelsedag. Lisette Sommarström, Charlotta Solax och Mulle Eriksson hade en utekväll för att fira Charlottas 35-årsdag.

Gillar idén. Galan är ett bra initiativ av Park tycker Kristian Westerberg och Alf Nordqvist.

Arbetsgruppen för Unga band vill tacka alla sponsorer:

Dinos
Sinebrychoff
Mariehamns Parti
Dahlmans
Mariehamns Grönsaker
Choklad
Bagarstugan
Viking Line
Transmar
F:ma Erik Mattsson
Feja
Pågen
Tobbes Fisk
Holmbergs
Citylivs
Ålands Grönsakslager
Rk Sleipner

Vi vill även tacka alla band som deltog samt alla ordningsvakter som ställde upp! Speciellt tack till Anders på Idrottsgården!

VECKANS måndag-lördag
special

EDAMEROST
ACA
15%, ca 1,3 kg **8,75**

VECKANS måndag-lördag
erbjudanden

Benfritt sidfläsk kg **6,20**

Ugnslänk pkt **1,19**

Elovena havreflingor pkt **1,42**

Lingongrova o. Guld Korn st **2,19**

Laxfilé kg **9,90**

Benfri, Norge

MÅNADENS
erbjudande

Blålänk /pkt **1,39**

Yoghurt /st **0,89**

Utan Plussa-kort (3,93/kg) 2,28/pkt

Utan Plussa-kort 1,57/st

Citylivs

MITT I STA'N

TEL: 12 155 ♦ VARD. 9.00-18.00 LÖRD. 9.00-15.00

Maria Nykvist

Epost: maria.nykvist@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

” Herregud vilken dramatik
AFTONBLADETS DIREKTRAPPOTERING OM
NÄR DJURGÅRDEN PÅ STOPTID GÖR 3-0
MOT ASSYRISKA OCH DÄRMEDE SPELAR
KVAR I ALLSVENSKAN NÄSTA SÄSONG.

Vinst och förlust i handbollen

UPPLANDS DIVISION IV, DAM
IFKM. -HF RIMBO
21-14 (10-9)
IFKM. -HALLSTA
17-28 (9-12)

HANDBOLL. En ganska enkel seger mot HF Rimbo i lördags och en tung förlust mot förhandsfavoriterna Hallsta i söndags. Det blev facit efter IFK Mariehamns två hemmamatcher i Baltichallen i helgen.

–Klart att man inte vill förlora men jag skulle ändå säga att det är ett helt okej resultat, säger IFK:s målvakt Christa Martin-Sundman.

Det blev totalt två poäng efter helgens hemmamatcher för IFK Mariehamns handbolls-damer. Inte helt oväntat kom de poängen i lördagens match mot HF Rimbo. För trots att IFK spelade en slarvig första halvlek vann hemmalaget till slut rättvist med 21-14.

–Vårt problem är att vi alltid är långsamma i första halvlek. Sen koncentrerar vi oss mer i andra och då blir vi också bättre, säger IFK:s **Nina Hinzenberg**.

Tuffare motstånd

Men under söndagen blev motståndet för tufft när topplaget Hallsta gästade Baltichallen. Ett lag som IFK tidigare mött den här säsongen och då förlorade mot med 17-37. Den här gången blev förlustsiffrorna något mindre –17-28.

–Hallsta var betydligt bättre motstånd än Rimbo, men jag tycker ändå att vi periodvis spelade bra. Men det var deras ovanliga försvarsspel som ställde till för oss och i bland var det kaos för oss och för många tekniska fel. Och när vi fick några utvisningar mot oss i mitten av andra drog de ifrån med för många mål, säger IFK:s målvakt Christa Martin-Sundman.

Kurvan visar uppåt

Men Martin-Sundman tycker ändå att helgens omgångar vi-

Bästa målskytt. Jeanette Toivonen var IFK:s bästa målskytt i båda helgens matcher. I den mot Rimbo gjorde hon sju mål och i matchen mot Hallsta (bilden) stod hon för fyra av målen. Lika många som Hanna Johansson fick ihop.

TABELL

1.	Berga HF	5	10
2.	Hallsta HF	6	9
3.	IFK Mariehamn	6	8
4.	Notlob IK	4	6
5.	Vassunda HK	5	6
6.	Films SK	4	4
7.	Fjärdhundra SK	3	2
8.	HF Rimbo	5	2
9.	Upplands Tuna IK	5	1
10.	HK Jakan	5	0

sar att IFK:s kurva går uppåt.

–Försvarsspelet blev bättre och bättre och i matchen mot Hallsta hade vi åtta målgörare av totalt elva spelare, vilket är roligt. Vi behöver verkligen få den spridningen och det är något vi tar med oss till nästa match, säger hon.

Och den matchen spelar IFK Mariehamn borta mot Berga HF inkommande lördag.

Text: MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax
tfn 528 478Foto: FREDRIK TÖRNROOS
fredrik.tornroos@nyan.ax

Klar seger. Förutom att Hanna Ahlman gjorde en riktigt bra insats försvarmässigt i segermatchen mot Rimbo i lördags så tog hon dessutom gärna skott, vilket resulterade i två mål.

Jomalas volleydamer ny tabelltvåa

■**VOLLEYBOLL.** Jomala IK: s volleybolldamer vann i lördags en jämn femsetare (25-23, 15-25, 28-26, 20-25, 13-15) mot Rissne på bortaplan.

JIK har därmed funnit fyra och förlorat en match så här långt på säsongen och klättrade efter lördagens vinsten upp på andraplats i tabellen.

De har nu bara Uppsala framför sig, Uppsala som är nästa motståndare för JIK borta nästa söndag. Därefter väntar ytterligare fyra matcher innan det avgörs vilka två topplag som går vidare till att spela i Allsvenskan till våren. En bedrift Jomala IK klarade av förra säsongen. (mn)

Bra med. Jomala IK:s volleybolldamer är på god väg att återigen ta sig till Allsvenskan. Foto: ERKKI SANTAMALA

Fortsatt trögt för volleyherrarna

■**VOLLEYBOLL.** Jomala IK: s herrar förlorade båda helgens bortamatcher. Först ut var matchen i lördags mot Uppsalalaget Teknikum där förlusten skrevs till 3-1, efter setsiffrorna 25-8, 25-19, 20-25 och 25-23.

Igår kom den andra förlusten. Motståndet då stod Säter B för och även där slutade matchen 3-1 (25-17, 21-25, 25-13, 25-16).

I och med de förlusterna har JIK förlorat alla sina sex spelade matcher så här långt på säsongen, och de ligger klart sist i tabellen med sju poäng upp till nästjumboplats.

Härnäst väntar Uppsala hemma den 22 november. (mn)

Favoritspelare. Supportrarna röstade fram Mattias Wiklöf till IFM Mariehamns bästa spelare förra säsongen. Nu gör han succé i Brage. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

Wiklöf matchhjärte när Brage steg

■**FOTBOLL.** IFK Mariehamns förra spelare **Mattias Wiklöf** gjorde matchens enda mål när hans nuvarande klubb IK Brage besegrade Qviding FIF i Superettankvalet i torsdags.

–Eufori –en obeskrivlig känsla, säger Wiklöf till Dalarnas tidningar.

Wiklöf spelade med IFK Mariehamn förra säsongen och han var en av de sista att ansluta till Brages trupp 2009. Att han nu är lycklig över att klubben stigit till Superettan råder inget tvivel om.

–En oerhörd glädje att få vara med om det här. Först all anspänning inför och sedan gå ut och vara 100 procent fokuserade och klara av det, säger Wiklöf till Dalarnas Tidningar. (ml)

Första segern för NGD

DIVISION II, DAM	
SALPA-NGD	3-2
SALBA-NGD	1-4

■**INNEBANDY.** NGD tog i lördags säsongens första seger i damernas division II när de mötte SalBa på bortaplan. Siffrorna skrevs till 4-1 och det var lagkaptenen **Mikaela Lindholm** som stod för samtliga NGD:s mål.

Men NGD spelade också en match tidigare samma dag. Då mötte de SalPa och förlorade med 2-3. NGD:S mål i den matchen gjordes av Mikaela Lindholm och **Maria Fredriksson**. (mn)

Niinistö ordförande för bollförbund

■**FOTBOLL.** Finlands bollförbund har valt riksdagens talman **Sauli Niinistö** (Saml) till sin ordförande för tre år framöver. Förbundsmötet i Kouvolan valde honom enhälligt.

Göran Enckelman, rektor för Eerikkilä idrottsinstitut, som i förhandsspekulationerna nämnts som en kandidat för posten, blev inte föreslagen på förbundsmötet.

Niinistö efterträder **Pekka Härmäläinen**, som ledde bollförbundet i 12 års tid. (FNB)

DART

Tävlingen på klubben torsdag 5 november, 8 deltagare

1) Kim Brandt 2) Jim Andersson, 3-4) Kenneth Brunila, Andreas Sjöberg.

Bästa utgång: Kim Brandt 101.

Minst pilar: Kim Brandt 18.

Praktisk övning. Kurs-ledaren Pierre Johansson visar simtränaren Göte Winé och idrottsläraren Maria Löfroth övningsmetoderna bakom träningskonceptet Muscle action quality.

Olympisk träningsmetod tar fäste på Åland

IDROTT. Normalt tränar Leif Larsson och Pierre Johansson det svenska skidlandslaget.

I helgen var de på Åland för att lära ut om sin metod Muscle action quality, ett träningsätt för att förhindra överbelastningsskador.

–Jag brukar säga att vi erbjuder ett minimum av begränsningar och ett maximum av möjligheter, säger Larsson.

–Det är egentligen ingen ny träning i sig utan det vi menar är att man ska tänka rörelse och inte muskler. Det vi förespråkar är en metod som skapar förutsättningar för vidare träning, säger träningsrådgivaren Leif Larsson.

Han och fysioterapeuten Pierre Johanssons metod Muscle action quality, MAQ, erbjuder inte övningar som är originella i sig utan det är systematiken i hur de utövas som ger rörlighet, styrka, balans och koordination.

Han menar att det handlar om att bygga upp en grundfysik för att slippa överbelastningsskador.

–Det finns en uppskattad siffra att belastningsskadorna har minskat med runt 80 procent bland de idrottare som använder sig av metoden, säger Pierre Johansson.

Jobbar med OS-truppen

Just nu arbetar Larsson som träningsrådgivare och JohanssonsomfysioterapeutiSveriges

Grundare. Leif Larsson, en av grundarna till MAQ, går igenom de olika momenten i träningsmetoden. Han berättar att alltför många idrottare inte når maximal prestationsutveckling eftersom de slarvar med den grundläggande träningen. Deras metod går därför ut på att bygga upp en bra grundfysik för att undvika skador.

olympiska kommitté. Under sina vingar har de bland annat den längdskidtrupp som ska representera Sverige vid OS i Vancouver om cirka tre månader.

Men de menar att metoden kan användas inom alla typer av idrotter. De har bland annat arbetat som fysteam bakom Djurgården-Ålvsjö under den succéperiod i mitten på 2000-talet då damfotbollslaget tog två SM-guld på raken.

–Det är ingen tung vetenskap och det handlar inte bara om fys utan också så klart om att spela fotboll, men sedan vi började träna dem så fanns det inga överbelastningsskador i laget, säger Larsson.

Men det finns också de som är kritiska mot metoden.

–Vi har stött på motstånd från dem som vill skynda snabbt och tycker att det här är för mjuk träning, säger Johansson.

Testad i Åland United

Redan för två år sedan var team Larsson-Johansson på Åland vid ett tillfälle och lärde ut sin metod. Sedan dess har Åland United och IFK Mariehamns damer arbetat med träningsättet.

Lena Eriksson, utbildningsansvarig vid Ålands idrottsförbund (ÅIF) men också delaktig i ÅU-träningssteam, tror att metoden är en stor bidragande faktor till att belastningsskador har varit så få i laget i år.

–Det går inte att säga att

Stort intresse. Ett 30-tal åländska idrottsledare, idrottslärare och fysioterapeuter fanns på plats i Idrottsgården i Mariehamn i helgen för att ta del av MAQ-metoden.

det enbart är metodens förtjänst att spelarna har hållit sig så pass skadefria. Men det har varit väldigt lite skador i år och jag har sett att träningen har fungerat bra. Börjar man ordentligt från grunderna och systematiskt arbetar sig fram så kommer rörligheten och stabiliteten. Jag tror att det är grunden till all form av idrott, säger hon.

Skolor och föreningar

Det var därför som Lena Eriksson och ÅIF på nytt bjöd hit Larsson och Johansson. I helgen var de alltså i Idrotts-

gården i Mariehamn för att lära ett 30-tal idrottsledare, fysioterapeuter och idrottslärare på Åland om sin metod.

Simtränaren **Göte Winé** var en av dem som fanns med på kursen.

–Metoden är bra för att den jobbar med helheten. Att få balans och styrka på ett sätt som är skonsamt mot kroppen. För simmarna är det bra träning eftersom de jobbar så mycket med ryggen, säger han.

Med på kursen fanns även **Maria Löfroth**, lärare för årskurs 5-9 på Strandskolan.

Och redan nästa vecka planerar hon att testa metoden på idrottslektionerna.

–Det är bra att lära eleverna grunderna tidigt för att de ska få in tekniken innan de börjar med vikterna. Det gäller att hitta rätt och få kroppsvetenheten, annars är det lätt att man tränar in fel rörelser och skadar sig, säger hon.

MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax
tfn 528 478

Foto: FREDRIK TÖRNROOS
fredrik.tornroos@nyan.ax

Glatt team. Det nyinstittrade teambulidingpriset gick till Kati Nyman, Frida Thilén, Eveliina Kohvakka. Med i samma vinnande team var också Rebecca Björkvall men hon kunde inte vara med på festen eftersom hon nu spelar och studerar i USA.

Stående ovationer. Robert Dahlin fick stående ovationer för sina fyra år i klubben som kröntes med ett ligaguld.

Honörsbordet. Hela laget och tränarna var samlade vid honörsbordet. Närmast i bild Robert Dahlin, hans sambo Anna-Carin Sjökvist och målvaktstränaren Mathias Sjölund.

Åland United firade

FOTBOLL. Elegans, otrolig insats, ni gör oss stolta och det ser så lekande lätt ut.

Så lät några av hyllningarna till Åland United under guldfejtirandet i Mariepark i fredags kväll.

En kväll där flera inblandade prisades för sina insatser, men också en kväll där tränare, styrelse och några av spelarna tackade för sig.

Många var de som ville tacka Åland United för en fantastisk säsong och samtidigt passa på att stödja lite extra. Här var det lantrådet Viveka Eriksson och idrottsminister Britt Lundberg som överlämnade ett tillskott på 10.000 euro till klubben från landskapsregeringen.

20,7 procent av supportrararnas röster gick till Elin Nilsen som med det tog hem priset supportrararnas favoritspelare.

Taina Hartikainen gjorde 15 mål den gångna säsongen. Med det var hon den främsta målskytten i laget och placerade sig på femte plats totalt i skytteligan. Vann den gjorde FC Uniteds Rita Chikwelu med 22 mål.

"We are all the winners", "We are the best", "Simply the best" och "När vi gräver guld".

Ja, det blev soundtracket när spelarna själva fick välja musik på Åland Uniteds guldfejtir i Mariepark i fredags kväll.

Och vad annat passar bättre för att runda av en guldkantad säsong. En säsong där det åländska laget nog överraskade de flesta i Finland med att först bli historiska genom att vinna fjorton ligamatcher på raken och att sen också vinna guld.

– Det känns så klart jättebra att ha gjort en sån säsong. Det gör att vi alla är taggade inför nästa år där vi har nya mål i sikte, säger ÅU:s lagkapten Sarah Engblom.

Fick in 17.000 euro

Och Sarah Engblom fick göra många turer upp på scenen under kvällen.

I egenskap av lagkapten fick hon ta emot en check på

Karaoke. Så fort middagen var över och priserna utdelade tog hela laget plats på scen och stämde upp i sång.

10.000 euro från landskapsregeringen, 5.000 euro från huvudsponsorn Ålandsbanken, 1.000 euro från Långnäs hamn och 1.000 euro från Ålands fotbollförbund.

Stående ovationer

Det delades dessutom ut en mängd priser under kvällens lopp, ett av dem där Engblom själv prisades med lagets kamratpris.

– Självklart är det jättekul att vara uppskattad av ens lagkamrater, säger hon.

Ett annat pris gick till Elin Nilsen som hyllades som supportrarernas val, Frida Thilén fick årets framstegspris och Taina Hartikainen fick pris för bästa målgörare. Och framför allt så hyllades tränaren Robert Dahlin, som även utsetts till Finlands bästa damfotbollstränare, med stående ovationer.

Jannica Tjeder lämnar

Dahlin var dessutom en av dem som tackades av. Efter

fyra säsonger i Åland United lämnar han för Brommapojkarnas damlag. Även styrelsens ordförande och Bo-Erik Sandell och vice ordförande Camilla Gunell tackade för sig. Redan tidigare var det klart att backklippan Eveliina Kohvakka, efter tre år i klubben, lägger skorna på hyllan.

Kvällen bjöd även på ett avslöjande. Jannica Tjeder, en av Åland Uniteds mest framstående spelare under sin skadefria del av säsongen har nu beslutat sig för att inte fortsätta i klubben. (se separat artikel)

Men hon fanns på plats i fredags för att med resten av laget få fira och njuta ytterligare en gång av den gångna säsongen.

Text & foto:
MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax
tfn 528 478

Sångkavalkad. "We are the champions, my friends and temat vinnare.

Och priserna gick till...

Årets framstegspris: Frida Thilén.

Motivering: När hon kom var hon anfallare i division II. I Åland United hon fick en ny position i backlinjen. En position hon lärde sig snabbt och hon har nu blivit en stabil högerback.

Bästa målskytt: Taina Hartikainen med 15 mål.

Årets kamratpris: Sarah Engblom.

Motivering: Hon är alltid glad och vänlig mot alla. Hon är en bra kompis som ger allt för laget och alltid kämpar på riktigt.

Årets teambuildingpris:

Team Frida Thilén, Kati Nyman, Eveliina Kohvakka och Rebecca Björkvall

Säsongens bästa spelare - publikens val: Elin Nilsen, 20,7 procent av rösterna

Golden Ladies– ÅU:s nya hejarklack

FOTBOLL. Åland United har nu en officiell supporterklubb som kallar sig Golden Ladies. Det var strax innan fredagens guldfejtirande som guldlaget Åland Uniteds supporterklubb registrerades, och ordförande och initiativtagare är Sven-Olof Sundberg.

Sundberg passade dessutom på att under kvällen utse Åland Uniteds guldtränare Robert Dahlin till klubbens första hedersmedlem. (mn)

Supportrar. Sven-Olof Sundberg, ordförande i Åland Uniteds nybildade supporterklubb Golden Ladies, passade på att utse Robert Dahlin till klubbens första hedersmedlem.

Lämnar plats. Åland Uniteds vice ordförande Camilla Gunell och ordförande Bo-Erik Sandell lämnar efter ett år i styrelsen. Vilka som tar över efter dem beslutas vid ÅU:s höstmöte den 15 december.

En rolig tid. Efter tre år i klubben lämnar nu Eveliina Kohvaka Åland United och tackas här av klubbens avgående ordförande Bo-Erik Sandell.

historiskt guld

"we'll keep on fighting till the end..." Spelarna i Åland United stämde gärna upp till allsång. Och låtarna som sjöngs var givetvis på

Jannica Tjeder lämnar laget

–Maiju och Elin funderar vidare

FOTBOLL. Efter en säsong i Åland United tackar Jannica Tjeder för sig.

Flytten går till Helsingfors men vilken klubb det blir är ännu inte klart.

Under den tiden av säsongen som toppförvärvet Jannica Tjeder var skadefri var hon en given spelare i startelvan. Under guldfeften i fredags kväll avslöjades

det att det bara blir en säsong för mittfältaren i Åland United.

–Jag ska flytta till Helsingfors, så det blir nog så, säger hon.

Nog så? Betyder det att du inte helt har bestämt dig?

–Jag tror inte det blir någon fortsättning i Åland United.

Men hon har heller inte klart med någon klubb i Helsingfors.

–Jag vet inte vad det blir än. Det är inget som är klart, säger hon.

Elin Nilsen och Maiju Ruotsalainen, som även de var inför nya säsongen 2009, har inte bestämt sig för om de stannar en säsong till utan behöver lite mer betänketid.

–Jag bestämmer mig troligtvis nästa vecka, säger Ruotsalainen. (mn)

Lämnar. Jannica Tjeder lämnar Åland United för en klubb i Helsingfors. Vilken klubb det blir är ännu inte klart.

KRÖNIKA

Nelas ÅUsikt

I nnan denna säsong sade jag "detta ÅU ska ta medalj" och visst blev det så!

Jag har följt damligan de fyra senaste åren, varav jag själv var en av spelarna i ÅU för fyra år sedan. Redan under de första träningsmatcherna i vintras kunde jag se att detta kommer att bli ett absolut topplag. Endast fyra spelare i denna trupp var med för fyra år sedan. Dessa spelare kunde inför säsongen 2009 räknas som rutinerade spelare liksom de spelare som kom utifrån som var ganska "färdiga spelare" för denna nivå.

I år, tillskillnad från tidigare år, har till och med spelare fått viss ersättning och inte tvingats jobba heltid året runt. Det är förstås en stor bidragande faktor.

Orosmomentet i många

ögon var den tunna truppen. Men det höll hela vägen. Det tyder på att spelarna jobbat hårt med sin träning. Jag har själv sett flera av spelarna tränat extra på egen hand och det är en stor del i det hela.

Angående "turbulensen" i laget, alla diskussioner och skrivelser i media, hoppas jag att föreningen liksom spelarna trots allt kan hålla fokus och fortsätta sitt hårda jobb.

Jag förstår att många har åsikter och tycker föreningen gjort ett konstigt val att låta Dahlin gå, men givetvis ligger det mycket bakom beslutet. Man måste vara insatt för att verkligen förstå. Dahlin har självfallet gjort bra saker för laget genom åren. Jag hoppas nu att alla negativa diskussioner kring detta upphör och att alla kan se framåt.

Nu gäller det att skruva upp ytterligare en nivå - för spel i Europa. Jag ser redan fram emot detta. De senaste åren har det inte gått vidare bra för de finska lagen i detta sammanhang. Den senaste framgången måste väl vara 2006-2007 då HJK lyckades ta sig vidare till den andra kvalomgången.

Bra för ÅU är att så pass många spelare har valt att stanna. Jag var tidigare rädd att många av de utländska spelarna skulle dra vidare efter bara ett år i ÅU-dressen till seriespel på högre nivå utomlands. Det är väl nästan alla fotbollsspelares dröm. Men nu kommer stommen att finnas kvar. Det gäller att dessa spelare håller fötterna på jorden, inte tar något förgivet och höjer sin lägstanivå. Förhoppningsvis blir truppen något större än årets trupp och fler unga talanger får chansen att prova på spel med ÅU, för framtidens skull.

Föreningens styrelse och andra arbetsgrupper bör utökas. Organisationen måste bli starkare för att man ska kunna utveckla sig inom fler områden och jag hoppas det finns fler personer som är villiga att jobba för Finlands bästa damlag och för åländsk damfotbolls framtid.

Att man på tränar/ledarsidan inte fått in ett helt nytt team, ser jag kanske som det största oro-momentet. Men med **Marianne Miettinen** som huvudtränare kommer det förhoppningsvis att fungera bra. Det återstår att se. Vem är Marianne då? Jag har träffat henne några gånger och sett henne coacha. En väldigt seriös, kunnig, ambitiös, erfaren och ganska hård tränare. Framförallt verkar hon ha ett stort hjärta för det hon ger sig in i. Detta är ju en sak som många spelare efterlyst, så jag tror det kommer att bli väldigt inspirerande och utvecklande för dem.

Jag säger välkommen Marianne och lycka till ÅU med säsongen 2010!

Daniela
Haglund

IFK förlorade tidig seriefinal

DIVISION IV UPPLAND
IFK MARIEHAMN 3
HC LILJA 7
 (1-2, 0-4, 2-1)

ISHOCKEY. Skottstatistiken 19-50 talar sitt tydliga språk.

IFK Mariehamn var stundtals utspelade av gästerna HC Lilja hemma i Islandia ikväll.

Men efter en upphämtning i tredje perioden kunde IFK till slut snygga till förlustsiffrorna till 3-7.

BILDER PÅ NÄTET
nyan.ax

Det var en tidig seriefinal som spelades inför de 135 personerna på läktaren i Islandia igår kväll. En match mellan IFK Mariehamn och Enköpingslaget HC Lilja som båda inför söndagens match var obesegrade i serien.

Men det blev ingen fjärde seger på raken för hemmalaget. Ett rörigt försvarsspel, för många returer, obefintligt anfallsspel och en oförmåga att utnyttja sina powerplay, framför allt i den andra perioden, satte punkt för matchen bara halvvägs in i då ställningen redan var 1-6.

–Den andra perioden var en katastrofperiod som jag bara vill glömma. Så dåliga som vi var då är vi inte. Då var det ingen i laget som ville ha puck och det var ingen som ville gå in i situationerna och då blir det så, säger IFK:s tränare **Mikael Rosbäck**.

IFK tog ledningen

Det började annars inte så illa för IFK. Halvvägs in i första perioden kunde hemmalaget ta ledningen genom **Mats Clemes** som satte pucken i öppet mål efter en rejäl tavla av Liljas målvakt. En ledning som dock förvandlades till ett 1-2 underläge inför den andra perioden.

–De var det bättre laget och vi visste på förhand att det skulle bli svårt, men jag tycker ändå att vi stod upp bra i den första perioden, säger Rosbäck.

Kom tillbaka i tredje

Med en bekväm ledning med 6-1 trappade gästerna ner på

Spelade på rutin. Det rutinerade HC Lilja från Enköping var en klass vassare än IFK Mariehamn i går kväll. Inte konstigt kanske med tanke på att stor del av laget består av gamla division I och II-spelare och spelare som var med i Sala ifjol och vann division IV.

Började bra. HC Liljas målvakt befann sig långt ute vid sagen när Mats Clemes får tag på pucken och sätter 1-0-målet i öppen bur.

tempot i den avslutande perioden och IFK fick då chansen att komma in i matchen. De tog tillvara på tillfället och hämtade upp sitt spel men uppförbacken var för brant. IFK kunde ändå snygga till siffrorna till 3-7, och klarade

14-14 i skottstatistiken i perioden. En godkänd siffra med tanke på att det blev 5-18 i den första och hela 0-18 i den andra.

–I den tredje perioden gick vi ner på folk och då tycker jag att vi hittade tillbaka till spelet.

Snyggt tröstmål. Andreas Stenberg var naturligtvis besviken efter 3-7-förlusten mot HC Lilja men på en kontring framspelad av Philip Thimm han fick dock göra ett snyggt tröstmål fram till 2-7.

Vi lyckades dessutom pricka fler puckar på mål i stället för utanför som tidigare i matchen, säger Rosbäck.

HC Lilja upp i topp

Andreas Stenberg var en av dem som lyckades få pucken i målet i den sista perioden. Han blev dessutom framröstad till IFK:s bästa spelare på isen under kvällen.

–Vi gick in i den tredje pe-

TABELL

1. HC Lilja	3	3	0	0	31-3	6
2. IFK Mariehamn	4	3	0	1	27-15	6
3. Hallsta IK	2	2	0	0	17-3	4
4. Rimbo IF II	3	2	0	1	21-10	4
5. Team Jackdaws	2	1	1	0	11-7	3
6. Vattholma IF	3	1	1	1	11-13	3
7. Gimo IF HC	2	1	0	1	8-11	2
8. Östh. SK II	4	0	0	4	10-24	0
9. Nörtälje IK II	3	0	0	3	4-28	0
10. SK Iron	2	0	0	2	1-27	0

rioden och kämpade in i det sista och jag tycker nog att de inte borde ha vunnit med så stora siffror. Men nu blir det till att ta revansch, säger Stenberg.

I och med förlusten gick HC Lilja om IFK i tabelltoppen med bättre målskillnad och med en match mindre spelad.

Härnäst väntar Team Jackdaws hemma i Islandia nästa lördag.

Text: MARIA NYKVIST
 maria.nykvist@nyan.ax

Foto: FREDRIK TÖRNROOS
 fredrik.tornroos@nyan.ax

Åländsk 2:a och 3:a på Solvalla

■TRAV. Jeppas Hampus, som tränas av **Kristian Autio** men körs av toppkusken **Jim Frick**, kom tvåa i V4:ans fjärde omgång på Solvalla igår. Andraplatsen inbringade 15.000 kronor för ägarna **Jörgen Blomqvist**, **Sune Blomqvist**, **Robert Ekström** och **Tomas Lundberg** att dela på.

Yes Tomorrow med **Pasi Aikio** i sulkyn i stället för **Barbro Carlsson** kom på tredje plats i V4-3. Den placeringen gav ägaren **Micke Björkqvist** 10.000 kronor. (mn)

Davidov placerad i Gävle

■TRAV. Ulf Erikssons travare Davidov blev placerad i V65:ans femte avdelning i Gävle i torsdags. Davidov, med **Sören Eriksson** i sulkyn, genomförde det 1.640 meter långa loppet på tiden 1.13,7.

Jörgen Westholm körde Quip du Beauvoisin till seger i loppet på tiden 1.12,9. (ml)

Flera anmälda till Futsalcupen

■FOTBOLL. Flera lag har redan anmält sig till årets upplaga av Futsalcupen. Sex lag är anmälda till herrklassen, sex till damklassen och sex till herrarnas motionsklass.

Turneringen spelas i Baltichallen den 18-19 december. Man anmäler sig till Ålands fotbollförbund senast den 20 november. (ml)

Mäki åkte ut direkt

■JUDO. Det blev en tävling med ett abrupt slut för judokan **Samuel Mäki** i lördags, när han åkte ut direkt i Finnish Open i Vanda.

Letten **Arturs Burmeistars** visade sig vara för svår i -90-kilosklassen och det blev därmed bara en match för Mäki. (mn)

Sportens kom ihåg

■ **agility.ax:** Träningshelg för Catrin Ekbåge från Sverige 5-6 december. Läs mer på hemsidan www.agility.ax. För mer info går det också bra att kontakta Anna Karin, tel 040 505 1037.

■ **agility.ax:** Höstmöte 26 november 19.30 på AKD:s kansli. Servering. Alla medlemmar välkomna!

■ **IFK Mariehamn orientering:** Höstmöte torsdag 12 november 18.30. Idrottsgårdens konferensrum. Alla upp.

■ **Ridsport:** Hopptävlingar på Stall Aftonsol fredag 20 november 18.00 till cirka 21.00. Klasser 40/50 cm clear round, 60/70 cm A:1d, 80 cm A:1d och 90 cm A:1d. A:1d=grundomgång och omhoppning efter ny startsignal. Anmälan senast 18 november tel 33629 eller aftonsol@aland.net.

■ **ÅID/Friidrott:** Friidrottsutskottet håller valmöte, onsdagen den 11 november 19.00, i Vikingahallen, Jomala.

■ **ÅSSF-skytte:** Rörligt mål 10 m. 30+30 skott, cup 1. Tisdag den 10 november 18.30 i Bredmo skyttehall.

Magsjuk Kenta sju på VM

KRAFTSPORT. Problem med magen satte stopp för **Kenneth "Kenta" Sandviks** förhoppningar om en bra placering på VM i styrkelyft i Indien i lördags. Med en sjundeplats och en total på 967,5 kilo var han nästan 100 kilo bakom guldmedaljören.

–Det var långt ifrån vad jag hoppades på. Men jag orkade inte mer, säger han.

Kenneth "Kenta" Sandvik var aldrig med i striden om toppplaceringarna i VM i styrkelyft i lördags. Med 390 kilo i knäböj, 287,5 kilo i bänkpress och 290 kilo i marklyft blev det en sjunde plats på tävlingen som hölls i New Delhi i Indien. Med en total på 967,5 kilo var han hela 75 kilo från brons-

pengen och 87,5 kilo från den ädlaste valören.

–Visst är jag besviken. Jag hade siktat in mig på en total på över 1.015 kilo, men jag fick bortse från de planerade ingångarna och börja lättare för att få ihop en total. Sen fick jag kämpa mig igenom, säger han.

Delgrensbrons

Det som satte stopp för Kentas framfart under VM var problem med magen.

–Jag blev väldigt matt och jag tappade vikt. När jag vägde in så var jag helt orkeslös, säger han.

Men han valde ändå att tävla. Och i första grenen, knäböj, klarade Sandvik 390 kilo. Med den insatsen låg han femma inför bänkpressmomentet där

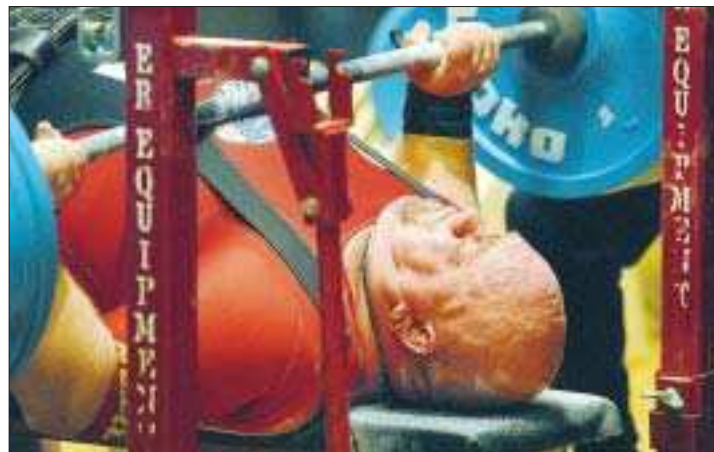
han hade förhoppningar om delgrensguld. Men han klarade inte mer än 287,5 kilo vilket innebar en tredjeplats och han fick nöja sig med delgrensbronset. Trots den tredjeplatsen låg Kenta fortsatt femma inför det avslutande momentet marklyft.

–Jag borde ha tagit guldet men jag fick inse mina begränsningar och lyfta lättare än jag ville, säger han.

I mark blev 290 kilo Kentas bästa resultat och han föll med det i resultatlistan. Niondeplatsen i marklyft innebar att han placerade sig totalt på sjunde plats.

Britt i topp

Vann gjorde **Dean Bowring** från Storbritannien med en total på 1.055 kilo (410 kg, 290 kg, 355 kg), tätt följd av ryssen

Det blev för tungt. Problem med magen satte stopp för Kenneth "Kenta" Sandviks förhoppningar om en toppplacering på VM i styrkelyft i Indien i helgen. I stället fick han nöja sig med en sjunde plats och en totalvikt på runt 50 kilo mindre än han förväntat sig.

Arkivfoto: JONAS EDSVIK

Oleg Gagin på samma total 1.055 kilo (445 kg, 280 kg, 330 kg). Bronset gick till tjecken **Milan Springl** som totalt fick ihop 1.042,5 kilo (427,5, 292,5 kg, 322,5 kg).

–Det var inte direkt några

överraskningar utan de gjorde det de skulle. Den här gången var det jag som drog det kortaste strået, säger Sandvik.

MARIA NYKVIST
 maria.nykvist@nyan.ax
 tfn 528 478

Åländskt FM-guld i matchracing

SEGLING. Ålänningarna Måns Lundberg, Markus Rönnberg och Emil Nordlund seglade i helgen hem FM-guldet för juniorer i matchracing.

– Det var lite av en överraskning eftersom det var stenhård konkurrens så det känns jätteroligt, säger Lundberg.

Rorsman Markus Rönnberg, 16 år, fördeckare Emil Nordlund, 14, och taktikern Måns Lundberg, 16, överträffade sig själva under helgens junior-FM-tävlingar i Helsingfors.

För även om de haft rådgivning från Staffan Lindberg, en av Finlands bästa på området, så trodde de inte att det skulle gå så bra. För det var i hård konkurrens med tretton andra lag som de tog hem mästerskapstiteln i matchracing.

– För oss var det en ny båt och det var dåliga vindar.

Nyblivna mästare. I hård konkurrens seglade ålänningarna Måns Lundberg, Markus Rönnberg och Emil Nordlund hem FM-guldet för juniorer i matchracing i Helsingfors i helgen.

Foto: PRIVAT

Men sen halkade vi in i semifinalen på ett bananskal och efter det gick det bättre.

Då vann vi semin och sen tog vi hem finalen, säger Lundberg. (mn)

Djurgården kvar i Allsvenskan

■FOTBOLL. Daniel Sjölands Djurgårdens IF lyckades med nöd och näppe hålla sig kvar i Allsvenskan.

I gårdagens returmöte hemma på Stadion mot Assyriska satte Mattias Jonsson det nödvän-

diga 3-0-målet i förlängning.

Sammanlagt betyder det att DIF vann kvalet med totalt 3-2.

Sjölund, vars kontrakt löper säsongen ut, spelade inte eftersom han är skadad. (mn)

Öhman målskytt i landslaget

■INNEBANDY. Det blev två segrar och en förlust för Finland och Hannes Öhman i Euro Floorball tour som spelades i Tjeckien i helgen.

Segrarna kom mot Schweiz

och Tjeckien men Öhman noterades inte för några poäng i de matcherna.

Men i förlustmatchen mot Sverige, som slutade 6-8, gjorde Öhman ett av målen. (mn)

Rätt tips

Lotto

14, 17, 18, 23, 26, 34, 37

Tilläggsnummer: 3, 6, 20

Vinstprognos: 7/-,

6+1/8.087,80 (29), 6/1.816,80,

5/49,30, 4/12,80

Extravinst: 4+3/14.145,30,

4+2/46,80, 4+1/5,70,

3+3/159,10, 3+2/5,70, 3+1/1.

Joker

8 2 1 4 2 4 4

Vinstprognos: 7/-, 6/59.260,80 (4), 5/880,40, 4/51,40, 3/7,20, 2/2,50

Viking Lotto,

2, 4, 9, 14, 21, 43

Tilläggsnummer: 13, 34

Lyckonummer: 16

Vinstprognos: 6/-,

5+1/10.210,30 (4), 5/885,10,

4/23,40, 3/5,80

Sjölund avslutade med två mål

■FOTBOLL. Annica Sjölund avslutade säsongen med att göra två mål för sitt AIK när Göteborg besegrades borta med 4-3.

Med de två målen drygade Sjölund ut sin seger i AIK:s interna skytteliga. Totalt gjorde nio mål den här säsongen.

För AIK blev det slutligen en åttonde plats i Damallsvenskan som vanns av Linköping. Silvret gick till Umeå och Malmö tog hand om bronset. (mn)

V75, Lahti

I/1, II/16, III/10, IV/6, V/5, VI/9, VII/10.

Strukna: I/6, III/4,9 V/1,7, VI/4, VII/4,6,8

Vinstprognos: 7/649,10 (234),

6/10,00, 5/-

Stryktipset

11X 111 21X 1X21

Vinstprognos: 13/7.993,70(20), 12/207,00 11/16,80, 10/4,00

Serviceguiden

Kylaren behöver service. Klacken på stöveln har lossnat. Ett säkrare lås i dörren. Parkett skall vi ha i sovrummet. Hjälp med städningen för ordning i tillvaron. Belysning i trädgården skulle vara fint. En fondvägg målad i en häftig färg! ...

Företagare - visa att du finns!

Kontakta vår annonsavdelning så hjälper vi dig med utformningen av Din annons. Telefon 23 444, fax 23 450, annonsavdelningen E-post: annons@nyan.ax

Nya Åland

Vi finns till Din tjänst – när Du behöver oss!

Arbetskläder • Arbetskläder • Skyddskläder • Fritidskläder ÖPPET: Vard. 9.15 – 17.00 Lörd. 10.00 – 13.00 TEL 15 561 SNICKARBYKAN Ålandsvägen 35	Arbetskläder • Yrkeskläder • Arbetsskor • Skyddsartiklar Även svetsmaterial, smide och svetsning BLÅKLÄDER Knegar'n DALKARBYVÄGEN 2, tel/fax 14 587 Öppet: må-to 8-17, fr 8-16, lö 10-13	Bilverkstad OLJEBYTE med Castrol MOTORTEST HJULINSTÄLLNING -balansering Auktoriserad märkesverkstad SOS SERVICE Dalbo. Tel 13 055	Elinstallationer ELINSTALLATIONER & återförsäljning av ELMATERIAL Wäge & Co Skogshyddsvägen 8. Tel. 23 002	Elinstallationer * elinstallationer * försäljning av elmaterial Harrys Elverksgatan. Tel. 14 100 mån-fre 8-17, lör 10-14	Kylarservice BIL- & TRAKTOR-KYLARSERVICE Reparation eller byte av celler Ålands Bil & Delar NYA & BEGAGNADE DELAR GRÖNBACKA Tel: 018-31 363 FAX: 018-31 976
Låssmed • LÅS • DÖRRSTÄNGARE • KASSASKÅP • BESLAG • GRAVERADE DÖRRSKYLtar • OLIKA TJUVLARM Ålands Lås & Järn Köpmansgatan 10. Tel. 15 640	Transporter SAMTRANS • Transport • Spedition • Lager • Distribution ÅKERI: ÅLANDS TRANSPORT Vikingagränd 2 Tel 018-24 111, fax 018-17 150 www.samtrans.aland.fi	Verkstäder Vi fixar alla slags elfel, t.ex. generatorm, startmotorn, batteriet eller belysningen. KALMERS Verkstaden. Tel. *12 012	Vindrutor VINDRUTOR och övriga bilglas Ålands Bil & Delar NYA & BEGAGNADE DELAR GRÖNBACKA Tel: 018-31 363 FAX: 018-31 976	VVS-Service * Försäljning * Rörinstallationer * Ventilation * Oljebrännarservice * Projektering * Asbestsanering BOMANSON & CO VIKINGAGRÄND TEL. *23 400 LÖRDAGSÖPPET kl. 9-13 www.bomansons.ax	
Övrigt Simon Björklund Ab Gsm 040 585 1237 28 m Boka redan nu! SLÄPLIFtar UTHYRES BOMLIFT UTHYRES STUBBFRÄSNING MÅLNING		Ledigt annonsutrymme Vill du annonsera i SERVICEGUIDEN? Ring då Nya Ålands annonsavdelning tfn 23 444. Nya Åland			

Fastighet & jur. byrå

När du behöver hjälp med:

- Auktoriserad värdering och förmedling av fastigheter och lägenheter
- Bouppteckning, arvskifte, testamente
- Lantmäteri- och jorddomstolsärenden
- Köpebrev, lagfarter, gåvobeskattning m.m.

Kontakta Sven-Olof Karlsson
för kostnadsfri genomgång!

Fastighetsbyrå **K**arlsson
RFM
Norra Esplanadg. 5, tel 15 675, fax 15 672
GSM 0457 522 1634
www.sokarlsson.net

Juridisk byrå

UOTILA & MATTSSON
JURIDISK EKONOMISK BYRÅ

- ♦ affärs- och bolagsjuridik
- ♦ tvister m.m.
- ♦ revisionsuppdrag
- ♦ skatteräddgivning m.m.

VH Andreas Carlsson
VH Tony Wingert
GRM Gunnar Mattsson
VH Jan-Mikael Huhtala

Uotila & Mattsson Ab
tel. +358 (0)18 13 366
fax +358 (0)18 13 455
Nygatan 7B, 22100 M:hamn
info@uotilamattsson.fi
www.uotilamattsson.fi

Juridisk byrå

**HITTA RÄTT I
PARAGRAF-
DJUNGELN**

- ♦ Förmögenhetsrättsliga frågor
- ♦ Familjerättsliga frågor, bouppteckningar, testamenten o. dyl.
- ♦ Bolagsfrågor
- ♦ Revisioner
- ♦ Fastighetsförmedling

JURIDISK BYRÅ
KEN LINDBERG AB

Torgg. 9 A, 22100 MARIEHAMN
Tel. 018-22 366, GSM 0457 3135466,
fax 018-22 380

Juridiska tjänster

ÅLANDSBANKEN

Vi erbjuder bl.a. följande
juridiska tjänster:

- Köpebrev
- Bouppteckningar
- Arvskiften
- Testamenten
- Äktenskapsförord
- Bolagsbildningar
- Avtal

ÅLAND - tfn 29 011

Juridiska tjänster

JURIDISKA TJÄNSTER

Hör av dig till oss!

Jur.kand. Erica Pettersson
Tel 633 315

Jur.kand. Stefan Jakobsson
Tel 633 310

Andelsbanken
FÖR ÅLAND

MÖTEN

TÅLC r.f.

håller

HÖSTMÖTE

torsdagen den 19 november kl. 18.00 på Alandica Kultur och Kongress

Visning av Alandica
Stadgeenliga ärenden

Information och
diskussion ang. landskapets verksamhetsförändringar

Middag

Alla hjärtligt välkomna!

Styrelsen

MÖTEN

**Ålands
Social-
demokrater**

medlemsmöte

11 november kl. 19.00 i
Folkhälsans Allaktivitetshus, Skeppargatan.

**Diskussion och beslut om
Lissabonavtalet.**

Vi bjuder på kaffe
& bulle!

Alla välkomna!

www.socialdemokraterna.ax

MÖTEN

Ålands Marthadistrikt

**Höstmöte 22 november
kl 13.00, Wirrans i Godby**

- Stadgeenliga förhandlingar
- Tai-Buffé
- Årets Åländska Martha
- Musik och allsång
- Lotteri

Anmälningar senast 11.11
till kansliet tfn: 19411 el
0457 34 35 511
e-post: martha@aland.net

LEDIGA PLATSER

Lundqvist Rederierna bedriver internationell tank-sjöfart med åtta oljetankers omfattande ca 820,000 dwt. Fartygen, samtliga med dubbelskrov, är byggda mellan 1995 och 2006. De är huvudsakligen i trafik inom Europa och Nordafrika. Antalet kontors anställda är ca 20.

Till rederiets Operativa avdelning
på kontoret i Mariehamn söker vi en

OPERATÖR

Tjänsten är heltid och ordinarie. Till arbetsuppgifterna hör bl.a. kommunikation med internationella mäklare och befraktare, att förse befälhavarna med dagliga reseinstruktioner samt att utse agenter till fartygen i deras anlöpsplaner. Specialuppgifter prövas efter intresse och kompetens.

All korrespondens sker på engelska, varför goda skriftliga och muntliga kunskaper i engelska är nödvändiga. Även datorvana är en förutsättning.

Arbetet förutsätter vidare ett självständigt ansvarstagande i en internationell miljö och då arbetstiderna tidvis kan vara oregerbundna är flexibilitet viktigt. En framgångsrik sökande bör dessutom vara noggrann och ha en god prioriteringsförmåga i kombination med ett kostnadsmedvetet tänkesätt.

Som grundutbildning är t.ex. ekonomi eller juridik lämplig, men även annan utbildning eller tidigare arbetserfarenhet som medfört god allmän kännedom om fartygsdrift kan vara lämplig.

Ansökningarna, vilka inte returneras, sänds tillsammans med CV och löneanspråk **senast den 23.11.2009** till LUNDQVIST REDERIerna, Norra Esplanadgatan 9 B, 22100 MARIEHAMN.

Märk kuvertet med "Ansökning". Handlingarna riktas till Stefan Lundqvist, som även besvarar frågor angående tjänsten på telefon: +358 (0)18 26050 eller per e-post: stefan.lundqvist@lundqvist.aland.fi

MÖTEN

**Ålands
handikapp-
förbund r.f.**

HÖSTMÖTE

**25 november kl. 19.00
vid HandiCampen**

- Stadgeenliga förhandlingar
- Program: Anna Caldén föreläser
- Servering

Välkomna!

Styrelsen

MÖTEN

**ECKERÖ
KOMMUN**

**Kommunfullmäktige
i Eckerö
kallas till
möte**

Tid: Torsdagen den
12 november 2009 kl.
19.00

Plats: Kommungården,
Överby, Eckerö kom-
mun

John Hilander
Kommunfullmäktiges
viceordförande

MÖTEN

**FRK
Mariehamns
avdelning**

HÖSTMÖTE

måndagen den
16 november kl. 19.00
i Röda korsgården,
Västra Esplanadgatan 5

- Stadgeenliga förhandlingar

- Servering

Välkomna!

Styrelsen

Oljetankar synas också under 2010

De fastighetsägare som har brännoljetankar äldre än 25 år har också 2010 på sig att få tanken inspekterad. Nya Åland angav 2009 som sista inspektionsår i artikeln i torsdagens tidning.

–Många fastighetsägare har ringt efter artikeln och undrat. Det är i och för sig bra att de påminns om att inspektionen bör göras senast inom ett

år, säger **Robert Nylund** på Ålands renhållning, ett av de två bolag som har licens för att syna tankarna.

Information har tidigare skickats till fastighetsägarna som själva ska ta kontakt med Ålands renhållning eller VVS Eriksson för att boka tid. Renhållningens pris för tömning och rengöring av tanken är 279 euro och för själva inspektionen, som görs med ultraljud, 82,50 euro. (ao)

DEBATT

Beslut om Lissabonfördraget kommer inom november

■Nya Ålands ledare i fredags handlar om Lissabonfördraget.

De praktiska förberedelserna för ikraftträdandet, planerat till den 1 december i år, har pågått en längre tid i de 27 medlemsstaterna i EU.

Presidentens framställning till Ålands lagting om Lissabonfördraget (21 april 2008) fördes till lagutskottet för beredning (remitterades) den 26 maj samma år.

Lagutskottet begärde utlåtande från självstyrelsepolitiska nämnden som gavs den 13 oktober i år.

Nya Åland skriver:

”Nu ligger avtalet i lagutskottet. När det kommer därifrån vet kanske lagutskottet, men låter tydligen bli att säga det högt.”

Det finns inga ”gravade hundar”, som det heter på nysvenska, i lagutskottet. Blir vi tillfrågade svarar vi högt, eller mera formellt i ett skriftligt betänkande.

Utskottet hörde en rad sakkunniga i redan år 2008 och har de senaste veckorna begärt ett utlåtande från Finlands regering och hört EU- och Ålandsministern **Astrid Thors**.

Avsikten är att vi ytterligare ska höra utrikesminister **Alexander Stubb** denna vecka.

Lagutskottets tidsplan är att ett betänkande till latinget ska vara klart senast den 17 november, men om möjligt, av bland andra praktiska skäl, tidigare. Lagtinget beräknas då ha utrymme för debatt och beslut inför president Tarja Halonens föredragning för att sätta den förordning som godkänner Lissabonfördraget för Finlands del i kraft.

Enligt Lissabonfördragets artikel 355 punkt 4 ska bestämmelserna i fördragen omfatta Åland.

Om lagtinget inte ger sitt bifall med kvalificerad majoritet blir det nya fördraget inte gällande inom Ålands områden för lagstiftningsbehörighet.

De formella, juridiska konsekvenserna har utretts, men Ålands politiska och ekonomiska position i förhållande till EU kommer att bli föremål för nya förhandlingar.

Olof Erland,
ordförande för lagutskottet i Ålands lagting

Hur kan man förneka förintelsen?

■Hörde i ett radioprogram hur de förnekade förintelsen. Detta måste ju vara något skrämmande, när det finns så många bevis. Det klart att det är också kränkande för de personer som genomled detta helvete. Man undrar faktiskt hur människor tänker?

Förnekelseprocessen måste ju vara en psykologisk faktor. Att man inte vill att detta har hänt för att ge detta ett sken av hur hemskt det var. Men det mest man reagerar på är att man talade om detta som om man det var en naturlig del en mänskligheten.

Det värsta är att sådana här tendenser är mycket förkommande i vårt samhälle. Borde man inte med skarphet säga att det är nonsens att säga att gas-

kamrarna inte fanns. Man blir väldigt upprörd.

Men tydligen har det blivit så att man kan inte förstå människors lidande förrän man själv är med om det. Man borde prata med sina barn om det här för det får du absolut inte hända igen. Men som sagt mänskligheten har verkligen tappat kontroll över vad som är rätt och fel.

Hur ska detta bli i framtiden, när alla snart tror att katastrofer är inspelat i en studio. Jag tycker de tvivlande borde åka ner till dessa förintelselägren och själv skapa sig en uppfattning. För detta var naturligtvis djävulens hantverkare.

Bo Grapenskog

TV-programmet

6.35 Farbror doktorn (R) [1273793] 7.00 Rapport [54118] 7.05 Sport [2227996] 7.28 Gomorron Sverige [324378557] 10.30–13.00 UR [1433002] 13.00 Rapport [20170] 13.05 Sportspegeln (R) [9551847] 13.50–14.50 Ridsport (R) [6477426] 15.20 Eldfågeln [5396151] FILM Svenskt drama från 1952. I rollerna: Tito Gobbi, Ellen Rasch. 17.00 Rapport [21286] 17.05 Gomorron Sverige [487625] 18.00 Hannah Montana (R) [28538] 18.25 Playa del Sol (R) [15606] Svensk komediserie från 2009. Del 7 av 13. 18.55 Sportnytt [5738083] 19.00 Rapport med A-ekonomi [59847] 19.10 Regionala nyheter [3829278] 19.15 Fråga doktorn [670793] Hälsomagasin. 20.00 Kulturnyheterna [76538] 20.15 Regionala nyheter [1815828] 20.30 Rapport med A-ekonomi [422] 21.00 Livet i Fagervik [37422] Svensk dramaserie från 2009. Del 6 av 12. 21.45 Hemliga svenska rum [7415809] Populärhistorisk serie. Saabberget – den hemliga verkstaden. Även 13/11. 22.00 Kysst av spriten [915] Svensk dokumentärserie. Del 7 av 7. Lasse söp bort sin karriär, sin familj och till slut sitt liv. 22.30 Fashion: Modeveckan i London [286] Reportage. 23.00 Ungdomsfängelset [98118] 23.55 Kulturnyheterna (R) [3288915] 0.10 John Adams (R) [2417671] 1.20 Dansbandskampen (R) [5435403] 2.50 Jekyll (R) [4514652] 3.45 Playa del Sol (R) [9781316] 4.15 Sverige! (R) [1752300] 5.15–6.15 Dokument inifrån: Att skapa en seriemördare (R) [1603949]	10.30 24 direkt [83945828] 16.50 Guds-tjänst (R) [7486847] Från Pingstkyrkan i Uppsala. 17.35 Landet runt (R) [5081286] 18.20 Nyhetstecken [2511880] 18.30 Oddasat [86064] 18.45 Uutiset [809118] 19.00 Berlinmurens fall [21335] Tysk dokumentär från 2009. Del 1 av 2. På kvällen den 9 november 1989 öppnade Östtysklands myndigheter plötsligt den mur som i fyrtio år hållit människorna i öst och väst åtskilda. I två filmer skildras murens historia. Hur den byggdes, hur man rymde igenom den, hur alltsammans äntligen tog slut. 19.55 Rapport [9750625] 20.00 Vem vet mest? [6557] Frågesport. Programledare: Rickard Olsson. Även 15/11. 20.30 Trädgårdsfredag (R) [5828] Svenskt trädgårdsmagasin från 2009. Del 12 av 12. Det är sista programmet för i år och vintern är här, men snart börjar trädgårdsåret om igen. Vad ska man göra under vintern, och när kan man sätta igång igen med sädde och planering? 21.00 Vetenskapens värld [30828] Vetenskapsmagasin. Del 2 av 8. Halvapan lilla Ida. I två år har en grupp forskare i hemlighet studerat ett 47 miljoner år gammalt fossil av en liten halvapa. Det är ett ovanligt välbevarat fossil. Även 14/11. 22.00 Aktuellt [6793] 22.30 Hockeykväll [5064] Ishockeymagasin. Även 10/11. 23.00 Sportnytt [21199] 23.15 Regionala nyheter [9847996] 23.25 Rapport [3144880] 23.30 I Zlatans fotspår [3002] Svensk realityserie. Del 5 av 8. Det är dags för första examensprovet och vi får följa de sista förberedelserna inför matchen mot laget med spelare som är fyra år äldre. Även 14/11. 0.00 Wildbirds & Peacedrums (R) [79213] Veckans konsert. Även 14/11. 1.00–1.45 Agenda (R) [5932652] Fördjupande samhällsprogram.
---	---

7.30 Jims värld [858915] 8.00 Jims värld [791441] 8.25 The Bill Engvall show [4182354] 8.55 Alla älskar Raymond [5995996] 9.25–9.50 How I met your mother [3406996] 10.40 Rachael Ray [6368267] 11.30 Våra bästa år (R) [3633002] 12.25 Project runway (R) [8384489] 13.20 How I met your mother (R) [1003903] 13.45 Alla älskar Raymond (R) [261151] 14.15 Oprah Winfrey show [566267] 15.10 Extreme home makeover [6297538] 16.05 Funniest pets and people [4530712] 16.35 Funniest pets and people [8212373] 17.00 Project runway [748199] 18.00 Hell's kitchen [742915] Amerikansk realityserie från 2008. 19.00 Navy CIS [838151] Amerikansk kriminalserie från 2004. 20.00 2 1/2 män [783002] Amerikansk komediserie från 2004. 20.30 2 1/2 män [782373] 21.00 Sveriges fulaste hem [476335] Svenskt inredningsprogram från 2009. Tom bor i Haninge i ett sekelskifteshus. Hans möbler, mattor och tapeter följde med huset när han flyttade in och inredningen är minst sagt underlig. Programledare: Tomas Cederlund, Simon Davies. 22.00 Grannfejden [405847] Svensk programserie från 2009. De forna väninnorna Angelica och Jessica har förvandlats till bittra fiender. 23.00 Kommando: Snusk [683462] 23.30 Without a trace [486712] 0.30 Navy CIS (R) [4872720] 1.25 2 1/2 män (R) [8068855] 1.50 2 1/2 män (R) [4332132] 2.20 Spin city [9054403] 2.45 The unit [6969328] 3.35 Cityakuten [9883382] 4.20–6.00 Dag och natt [7636923] FILM Svensk-danskt drama från 2004. I rollerna: Mikael Persbrandt, Sam Kessel.	3
--	----------

6.15 Veterinärerna (R) [24151828] 6.50 Nyhetsmorgon [95013557] 11.00 Nyhetskanalen [150170] 11.05 Efter tio [7787737] 12.00 Nyhetskanalen [805083] 12.05 Efter tio, forts [4925267] 12.55 Hem till gården [694199] 13.20 Hem till gården [7230064] 13.55 Nyhetskanalen [6324460] 14.00 Trav [716606] 14.25 Förlösningskliniken (R) [5569624] 15.30 Nyhetskanalen [175335] 15.35 Jon, Kate och åtta barn [1539712] 16.05 Ghost whisperer (R) [8322828] 17.00 That '70s show (R) [784070] 17.25 That '70s show (R) [748335] 18.00 Förkväll [9784731] Svenskt magasin från 2009. 19.20 Keno [738538] 19.30 Lokala nyheter [111441] 19.35 Lokalt väder [6151118] 19.40 Ekonominyheterna [8782557] 19.50 Vädret [8771441] 20.00 Nyheterna [781644] 20.30 Halv åtta hos mig [780915] Svenskt matlagningsprogram från 2009. I Nyköping bor Ewa Lundh, Lucy Eriksson, Sanne Svensson och Magnus Firschenfeldt och de fyra ska turas om att bjuda varandra på middag. 21.00 Fotbollsgalan [446354] Direkt från Malmö Arena där bästa svenska fotbollsspelarna utses. På scen uppträder Kent och Amanda Jenssen. För humorunderhållningen står Johan Glans. Programledare är Adam Alsing och Jessica Almenäs. 23.00 Nyheterna [291286] 23.25 Sporten [1813880] 23.35 Vädret [2506538] 23.38 Lokalt väder [302506538] 23.40 America's got talent [6832644] 0.40 Jordan, rättsläkare (R) [4087590] 1.35 The District (R) [1949720] 2.30 Arkiv X (R) [2362652] 3.15 The practice (R) [4854855] 4.00 Populär [6702045] 4.45 Robin Hood (R) [2065300] 5.30–6.15 Bröllopsform (R) [6322010]	4
---	----------

FST5	5
6.00–10.00 Godmorgon med A-laget 13.50 Mat med Tina Tina lagar gulasch och grönkålssoppa samt morotskaka till efterrätt. 14.30 Pussel Del 2 av 2. Pennfäktarna. 14.50 Massor med mossa Del 2 av 3. Blåslav. 15.00 Vårsta vännerna Del 10 av 10. Oskar måste välja sida. 15.15–15.29 D-dax: Mellan mej och min syster Ella, 11 år, är trött på sin storasyster Ia. 16.50 5 minuter 16.55 Himlaliv: Den svåra enkla vägen Textad. 17.25 Närbild Textad. 17.55 TV-nytt 18.00 BUU-klubben: Pussel 18.30 Teknikshowen Del 3 av 5. Teknik gör dig stark! Vem är starkast? 18.45 Wiz Quiz Memory. En fartfylld och skämtsam frågesport på engelska för barn. 19.00 Uteliv Uteliv deltar i Finlands största gäddfisketävling, men frågan är om det var klokt att sätta hedern på spel. 19.30 TV-nytt 19.55 Sportnytt 20.00 Livet på Hvaler Norsk dramaserie. Del 8 av 12. 20.52 Ekologiskt boende för kor i-Teuva 21.00 Bettina & Textad. Möt boxaren och mamman Eva Wahlström tillsammans med sin egen mamma Kristina Wahlström hemma i Lovisa. 21.40 TV-nytt 21.50 Dok: Var finns Berlinmuren? Under senhösten 2009 infaller 20 årsjubileet för Berlinmurens fall. Muren finns kvar i många människors sinnevärld. 22.45 Filmtid 23.00 Pixel 23.20 Oddasat 23.35–0.05 Ett möte med författaren Per Pettersson	6

ÅLANDSKANALEN KI 18.30, 19.30, 21.30, 22.30, 23.30 Nyheter och Träl repris. ÅLANDS RADIO 91.3 MHZ 6.45–9.00 Gomorron. Med Elin Willows. 6.45 Beträktelse. 6.55 Ålandsnytt. 7.00 Aktuellt. 7.30 Ålandsnytt med sportnytt. 8.00 Aktuellt. 8.30 Ålandsnytt. 9.00–11.30 Förmiddax. Med Ann-Christine Karlsson. 9.00 Dagens väder. 9.15 Låshörnan: Vägen från Stormskäret. 9.30 Ålandsnytt. 9.40 Musik för öppna öron. 10.30 Ålandsnytt. 10.33 Pensionärstimmen. Med Christer Liewendahl. 11.30–13.00 Lunchdax. 11.30 Ålandsnytt. 11.45 Sportnytt. 12.00 Aktuellt. 12.10 Musik. 12.15 Kulturen. 12.30 Gomorron. 12.55 Ålandsnytt. 13.00–16.00 Vardax. Med Tom Wiklund. 13.00 Lyssnarnas önskemusik per mess och mail. 13.55 Ålandsnytt. 14.00 Rätt skall vara rätt. 14.55 Ålandsnytt. 15.00 Firardax. 15.55 Ålandsnytt. 16.00–18.00 Åland i dag. Nyhetsmagasin med Emelie Svedjer. 16.00 Aktuellt. 16.15 Hallå Åland. Programmet lyfter upp olika ämnen till diskussion. 16.55 Ålandsnytt. Även 18:55. 17.05 Sportnytt. Även 19:05. 17.10 Åland i dag fortsätter. 17.55 Ålandsnytt. Även 19:55. 18.00–21.10 Kvällsdax. Dagens bästa i repris. 18.00 Aktuellt. 18.05 Kulturen. Repris. 18.20 Gomorron. Repris. 18.55 Ålandsnytt. Från 16:55. 19.05 Sportnytt. Från 17:05. 19.10 Åland i dag. Från 16:15. 19.55 Ålandsnytt. Från 17:55. 20.00 Åland i dag. 20.45 Låshörnan: Vägen från Stormskäret. 21.00–21.10 Beträktelse.	7
---	----------

Kvällens luciakandiat, Stephanie Jörgensen, nr 6

ÅLANDSKANALEN KI 18.30, 19.30, 21.30, 22.30, 23.30

5.50 Morgonhjärta [18290557] 6.25 Ettans morgon-tv [12726809] 9.30 Coronation Street [7669002] 10.15 Halv sju [5971444] 10.45 Fridlyst: Ädellövsbogen [8306373] 11.00 Tv-nyheter [14538] 11.05 YLE News [8731793] 11.10 Läkarcentralen på Clarence Street [1287915] 12.00 Ettans morgon-tv: Dagens rubriker [42199] 13.00 Tv-nyheter [22538] 13.05 Morgonettan [731593] 13.45 Arto Nyberg [9523064] 14.30 Läkarna [6083] 15.00 Tv-nyheter [98996] 15.05 Herrskap och tjänstefolk [7549422] Åska i luften. Tv-serie om tjänstefolk och deras herrskap i England under början av 1900-talet. 15.56 Droppen [101213151] 16.00 A-zoom [8828] 16.30 Kungskonsumenten [2489] 17.00 Tv-nyheter [19441] 17.08 Läkarcentralen på Clarence Street [300472793] 18.00 Tv-nyheter och väder [4606]	18.30 Nyhetsläckan [2625] 19.00–19.53 Prisma: Svininfluensan [77002] Vem insjuknar lättast i svininfluensa, och hur ska man gå till väga om man får den? 20.00 Mot [847] 20.30 Tv-nyheter och väder [99489] 20.55 Sportrutan [1765335] 21.00 Hemmasalongen: Den nya människan [7757489] FILM En film om en stark ung kvinnas kamp för sitt barn. Regi: Klaus Härö. 22.45 Inkorrekt, Tuomas Enbuske!: Vi kan inte uppföra oss! [3932462] 23.15 Tv-nyheter [9154118] 23.20 Straffbataljonen [5437373] Del 10 av 11. Kontraspiionageofficeren Hartshenko vill utmärka sig genom att erövra den tyska matbunkern. 0.10 Fjärrlinjen: 1989 – folkens höst [7064958] 1.08–5.55 Nyhetsfönster [397482652]
---	--

6.00 Tellus-frågesport [4716129] 6.50 Lilla tvåan [85675880] 9.40 Smultronstället [9891644] 10.30 McLeods döttrar [5920557] 11.15 Var blev du av, farfar? [2102034] 11.45 Finlands bästa kör [6289248] 13.00 Den gamle räven [13098] 14.00 Under Polstjärnan: Arbetets pris [8335] 14.30 Hederns pris [5494489] 15.20 För några få skojare fler [5201557] 16.10 Lilla huset på prärien [1337646] 17.00 Totte [97731] 17.12 Totte [200218192] 17.25 Lilla tvåan [977064] 18.00 Första steg [38441] För en nyfödd är livet fyllt av under. 18.05 Kliniken [5844809] 18.50 Tv-nyheter [7508828] 19.00 Regionala nyheter [98248] 19.10 Sportrutan [8631118] 19.15 Tvåans höstväder [8621731] 19.20 På riskgränsen: Spindelmannen [6134286]	8
--	----------

20.10 Svängiga djur [9772847] Isbjörnen. 20.15 Sisu [792625] Sisu – idrottsberättelser! 20.45 Matvetenskap [4332606] Kan du leva längre eller stimulera din hjärnverksamhet genom att äta viss slags mat? 20.50 Galen grej [347199] 21.20 Jope-show [676248] Om familjen är värst, är Jope-show bäst. 21.50 Tv-nyheter, väder och sport [8575083] 22.05 Ögonvittnet: Ilmasto-sota [220083] Undersökande journalistik och vardagsnära inrikes- och utrikesreportage. 22.35 Tredje skiftet [6885847] Bosco börjar misstänka sin brors advokat för olaglighet. 23.15 Dolt ord [9555422] 1.00 Tellus-frågesport [1747381] 2.00 Frågespel [5237836] 3.00 Dolt ord [1637872] 4.00 Sudoku [4681792] 5.00–6.00 Frågespel [6586328]	9
---	----------

5.30 Väder [4204286] 6.05 Studio55 [8420480] Pratshow för dig som är över 50. Programledare är Pirjo Haapoja och Markku Veijalainen. 6.25 God morgon Finland [52503335] 9.10 Studio55 [9705642] 9.35 Vad ska vi äta i dag? [8652286] 9.40 Känslor och dofter [5009002] 10.25 Eurojakten [5845557] 10.35 Emmerdale [2160557]. 11.05 Emmerdale [5187489] 11.35 Köpkanalen [8826354] 12.35 Astro-tv [807575] 13.15 De vackra och de djärva [2651248] Katie Logan vädjare med talang. Amerikansk underhållningsserie från modevärlden i Los Angeles. 13.40 Godmorgon Finlands bästa bitar [377460] 14.05 Nöjesnytt [3769002] 14.10 2 1/2 män [913002] En oförglömlig bröllopsseremoni. Amerikansk komediserie. 14.40 Läkarna [2122267] 15.30 Spårlöst försvunnen	10
--	-----------

[874248] 16.25 Eurojakten [723625] 16.50 Nyheter [8003489] 16.55 De vackra och de djärva [3202422] 17.20 Vad ska vi äta i dag? [8086712] 17.25 Emmerdale [178441] Spaningspatrullen Carl & Chas. Om livet i byn Emmerdale. 17.55 Dagens jobb! [4551460] 18.00 Emmerdale [305373] 18.30 Elixir [380064] 19.00 Sjuans nyheter [850828] 19.20 Dagens väder [900101] 19.30 Dolda liv [132408] 20.00 Lärningen [124460] 21.00 24 [740422] 22.00 Tians nyheter [208441] 22.15 Dagens väder [5460538] 22.20 Resultatrutan [7575202] 22.30 Erikoisjoukkue [9518199] 23.35 House [4028373] Del 1 av 2. Eufori. Amerikanskt sjukhusdrama med svart humor. 0.35 Eurojakten [1750756] 1.35–5.30 Den rätta [62874229]	11
---	-----------

Hur ska vi kunna bli fler på Åland om strömmen kommer tillbaka hela tiden.

MESSARE

Försenat. Enligt information från Blue 1 har man inget ekonomiskt eller något annat ansvar för den försening som uppstod och som gjorde att vår son och hans assistent missade anslutningsfly-

Tar flygbolag inte ansvar för en försening

■**Vår son** har diagnosen Asperger och har tillsammans med en assistent varit på en rehabiliteringsundersökning i Jakobstad under en två veckor tid och skulle ta sig hem med bokat flyg från Vasa till Mariehamn fredagen den 6.11.2009. Båda passagerarna var inbokade på flygbolaget Blue 1 från Vasa till Helsingfors med avgång från Vasa kl. 18.35 och ankomst i Helsingfors kl. 19.20. Tyvärr blev flyget från Vasa enligt uppgift först försenat med en halvtimme, som sedan blev till en försening med 1 timme och 30 minuter och flyget landade först i Helsingfors kl. 20.50.

Det betydde att anslutningsflyget med Air Åland från Helsingfors till Mariehamn hann avgå enligt tidtabell kl. 20.25 samma kväll varvid vår son och hans assistent plus 3 andra resenärer blev kvar på Vanda flygplats utan att kunna ta sig hem till Åland förrän följande dag.

Enligt information från Blue 1 har man inget ekonomiskt eller något annat ansvar för den försening som uppstod och som gjorde att vår son och hans assistent missade anslutningsflyget till Mariehamn. För det första för att Blue

1 inte har något samarbete med Air Åland och att vi som föräldrar dumt nog själva bokat flygbiljetten via internet och inte använt något resebolag istället. Vår son med assistent fick lösa logifrågan för fredagen i Helsingfors på egen hand och på egen bekostnad.

Air Åland i sin tur, enligt information samma kväll från bolagets representant vid Mariehamns flygplats, anser att de biljetter som betalats för resan Helsingfors - Mariehamn med avgång 7.11 kl. 20.25 nu förverkats då ovanstående resenärer inte avbokat resan senast två timmar före flygets avgång. Någon hänsyn till att flyget från Vasa till Helsingfors var försenat kan man inte ta från flygbolagets sida. Den enda tröst som gavs från flygbolaget Air Åland var att vår son och hans assistent kan lösa och betala för nya biljetter för att kunna ta flyget hem dagen därpå.

Ja du sköna nya värld! Är det faktiskt så att flygbolagen inte behöver ta eller känna något som helst ansvar för en försening så att ett anslutningsflyg missas, utan allt är på förhand flygresenärernas fel

Henrik Lagerberg

Välfärd

■**Det känns bra** att den liberala lagtingsgruppen värnar om vår trygghet. Men ni verkar leva i en annan värld än min. I min värld kommer jag inte att uppleva ”den största ekonomiska svackan i historisk tid” 30-talet existerar kanske inte för en liberal. Ni är ansvarsfulla och fram-synta och lägger därför ner Naturbruksskolan. Ni fattar inte vilken resurs det är för Åland. Varför inte sjöfartsläroverket? Kastar ni tärning?

Nu kommer det roligaste ”jämfört med Sverige och Finland har vi fortfarande en hög levnadsstandard”. Mina vänner i Sverige kan inte vidimera det, så jag vill gärna veta var ni fått uppgifterna om att Sverige har en låg levnadsstandard. Ni prisar regeringen, men jag förstår inte varför. I lågkonjunktur satsar man på utbildning, nybyggen mm . Full fart framåt inte bakåt enligt er filosofi. Förhoppningsvis har naturbruksskolan ett aktivt fack bakom sig.

Tommy Uhlin

debatt

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ Tack för en underbart vacker konsert i Margaretagården i lördags. Vilka ljuvliga röster dessa underbara flickor har, Frida Österlund och Sofie Asplund. Ni förgyllde min lördag. **0457.**

■ Ett jättefång med försenade farsdagsrosor till alla bortglömda pappor! **040.**

■ Bra beslut av centern att lägga ner naturbruksskolan. Hop-pas även att partiet vägar ta tag i andra heliga kor! **0457.**

■ Ett stort tack till alla på E.M. som ordna toppenfint o mysigt med fin musik o modevisning m.m på the ladys night. **Nöjd kund. 040.**

■ Nog är det väl tusan att även Veikkaus låter bli att ange lottoraderna på svenska. Tipsettan ska nog agera. **Lottaren Birgitta.**

■ Tänk va smart, att lägga ner lantmannaskolan. Det yrke som ser till att vi har mat, mjölk, kött och öppna ängar och skogsbruk. **Häls.-64.**

■ Sablar. Coitus interruptus! Hur ska vi kunna bli fler på Åland om strömmen kommer tillbaka hela tiden. **040.**

■ När börjar allmänna vaccineringsen för svininfluensa? Har skolorna börjat än? **040** Se annonsen i fredagens tidning. **Red.**

■ Varför kan inte linjefärjan mellan Prästö och Töftö gå på turlista? Måste inte göra det hela dygnet kanske, men efter 21 är det nog befogat. Jag åkte ensam över i onsdags kväll tjugo över nio, ingen stod på andra sidan och väntade heller. Anser inte att det är ekonomiskt försvarbart faktiskt. Åkte mellan Varsala och Gustavs på höstlovet och den färjan går på turlista. Övriga skärgårdsbor får ju anpassa sig efter turlista, så varför kan inte denna linjefärja göra detsamma? Förklara gärna det för mig. Vänligen **Lena.**

■ Kan du "livsforskare" förklara varifrån alla farsoter som död hundratals miljoner kommit från hundratals år före vaccinet uppfanns? Skräp hittar lätt på nätet i dag. Jag föreslår att du i stället satsar på sådant du kan. **040.**

■ Du som misstänker att du är gravid ska ringa barnmorskan i den kommun du hör till. Bor

du på Norra Åland finns inga barnmorskor, bara hälsovårdare. **Mhamnare!**

■ "Ungdomsledaren", i vissa små slutna ideella kretsar kan du säkert få någorlunda ordning på andras supande under 18 år, men i det stora allmänna håller det på att åka ner i träsket, det handlar ej längre om "någon kort" supperiod, risken för fortsatt missbruk är hög. Sedan om vissa som på en högre nivå arbetar med härjande minderåriga, tror jag bestämt att dessa föräldrar lite mer bör ta tag i sina egna missbrukande barn, åtminstone för trovärdighetens skull. **040.**

■ Svar angående lusses volleybolldag. För de första: vilken dålig förlorare du e. För de andra: va e de som hindrar er från å toppa laget? För de tredje: att toppa laget var ett beslut som alla var me på. Men visst, ha en ny turnering i vår. Vi vinner ändå för 2C e **bäääst. 0457.**

■ Fridens liljor: vad liten och negativ man är i sin tankevärld om man inte klarar av levande barn på en gravgård! Usch fy tvi för så inskränkta mänskor! **040**

■ Så många barn som stod i Bamböle (korsningen till Bergö) och väntade på skolbussen - men så **vansinnigt få reflexer...** Skärpning! **0457.**

■ Dragsvik är finlandssvenskt, inte pratas det finska där. Och kommandoorden måste ju vara på finska. Eller vill ålänningar bli skjutna för att de vägrat lära sig några finska ord? Är totalt trött på finskhatet här! Åland hör till Finland. Och det är jag glad för. **0400.**

■ Oacceptabelt av Socialen att ligga 2-3 veckor efter med utkomststöd till dem som det söker!! Socialen fördärvar situationen med

Oroar du dig för svininfluensan?

Ja: 37 %
Nej: 63 %
482 personer svarade. Ny fråga på **nyan.ax**

lång behandlingstid.Skärpning efterlyses. **040.**

■ Grattis på farsdagen YberG-åbbe. U rule! **Jant.**

■ Jaha. Vem e du gamle kompis? Jag trodde inte jag har kvar nån kompis! **0457.**

■ Ja hej trollungen e det du L. Som börjar lessna på mina mess? Förlåt lilla du! **0457.**

■ I vaccinet finns en kemikalie som gör oss mer mottagliga för statens (USA:s) hemliga lydnadsprogram (info på internet). **0457.**

■ Om det är något vi människor hatar mer än att läsa dåliga åländska krönikor, så är det att läsa krystade dåliga åländska krönikor. **040.**

■ Varför måste samhällsavlö-nade tjänstemän ha bilar och som-marstuga? Det skapar bara högre levnadskostnader o stora lönekrav, sänk istället lönerna. Inför också avgifter på våra vägar som samhället betalat. Slopa allt stöd till rederierna till den del de har nöjesresande ålänningar som passagerare. Med dessa åtgärder sänks samhällets kostnader så att "böndrens bidrag" blir en spott i havet. **Jalle S.**

■ OBS! Trevligaste/mysigaste postkontoret finns i Sund, gäller även postombudet. **Liss.**

■ Hör du kompis! Har ett mycket bra liv i dag. Men ibland e det tungt när man e ensam o på den här ön hittar man inte någe fruntimmer. Så när jag e fixad med op. Så kommer jag att lämna ön så fort jag kan. Åtminstone kommer en bli glad när sticker! N.ö **0457.**

■ Tja finns det nån gullig singel kille? Jag finns på min msn baloo_88@hotmail.com mvh **singel tjei 21.**

■ Volleybollen i Lusse är sig inte lik sedan Lännarts Gurkor tog studenten. Vissa saker VAR bättre förr! **3D anno 1991.**

■ Hoppas du hade en trevlig helg du i lastbilen som tutade åt mej. Sen körde jag EXTRA långsamt bara för att retas med dej. Märkte du det?! Hälsningar från **bruden i skåpet framför.**

■ Låt gubben ha sitt lilla roliga, du! Det brukar gå över rätt snart. Mvh! **0457.**

■ Jag vill ha din fru.vill du ha min? **050.**

■ Den fasta personalen ligger löst till. **050.**

■ Kantarellen ert nya system med tipsinlämning i snabbkassan fungerar inte. Om man handlat mer än 10 varor så måste man köa i två kassor det är väldigt omständigt och tidskrävande. Snabbkassa är bra men inte tips o lotto i den. **0457.**

■ Är enkla och svåra förhållanden samma sak? **050.**

■ Grattis pappa/Klicken på farsdag! **Din dotter.**

■ Help Russia! **040.**

■ Förlåt för mina mess. Lilla L! Kommer att sluta messa o låta dej vara i fred! **N.**

■ Regeringsladugården ska säljas. Haha, 1-0 till Sundman & co! Nu vill vi höra "vad var det vi sa". **0457.**

■ Kan inte ni komma till Tvärsan och skriva om hur bra vi har det? **0457.**

■ Ni föräldrar som låter era ungar köra runt på Bastuvägen med åkgräsklippare på kvällarna kanske ska ta tag i saken innan nåt händer! **050.**

■ Om man pysslar på tomten, får man många klappar då? **050.**

■ Vad gör vi hit med svenskar till Åland som inte köper nånting? Fullständigt absurt. **040.**

■ Klart att vägen rasar! 10-20 bilar står packade och väntar, medan mer eller mindre tung trafik dundrar förbi i mötfilen. Och allt vilar på bottenlös ävja. **0457.**

■ Jesper i mk08 är singel **En som vet.**

■ Hej Peter i IFK! För att höja publiksnittet. Inför sittplats o ståplatser de senare för halva priset! Hälsar **en gammal kompis.**

■ Hej! Det skulle vara mycket intressant att veta – svinnet man får räkna med, under de 3 senaste åren, inom banking, landskap och stad samt de statliga instanserna. **040.**

■ Undrar när Skarven börjar trafikera Svinö Degerby blir det de här året eller nästa år. **Förbannad föredetta Föglöbo.**

■ "Väninnan"! Skvallra för f-n inte! Du kan sabba ett annars bra förhållande. Sânt där brukar självdö när tjejen märker att gubben inte kan hålla vad han skryter om. Eller är du själv sugen på karln? Tänk lite!@ **0457.**

■ Hurra Hurra Kantarellen har fått en snabbkassa, inte en dag försent. **0457.**

■ Stopp nu Annika Orre! Nylands Brigad är svenskspråkig. Att kommando- orden är på landets majoritets- språk är naturligt. Och knappast dammsuger finska myndigheterna efter speciellt just ålänningar. Om man här på öarna minska med den negativa tonen vad gäller fastlandet! Rena främlingshatet. **040.**

NYANS ROS

...till **Expert Welander** för god service med sladden på fredag eftermiddag. **Marianne Fagerlund.**

HÄLGE

ZITS

”Man opererar som om folket inte betydde något och staten allt. När man en gång lärt sig spara kan man inte sluta med det.

JACOB SÖDERMAN (S) I NY TID OM RECESSIONEN.

Stolpe in

Malin Tillström

Måste vi stå för vårt förflutna?

Även gamla synder blir förlåtna. Eller? För några år sedan fick jag och min syster stränga order av våra föräldrar att hämta våra tillhörigheter. Mitt försvar om att jag redan rensat för länge sedan, faktiskt när jag flyttade sådär fem år tidigare, ignorerades effektivt. Således tvingades jag in i förrådet.

Jag fann mig själv bläddrandes bland min systers gamla saker. Och hittade en ”Mina vänner”-bok från 1990. Jag hade själv fyllt i ett av uppslagen. Allt gick väl i läsningen. Malin 8 år berättade bland annat att pizza, fast med bakvända z:an, var hennes favoriträtt.

Jag skrattade gott, tyckte mig se att jag försökt spetsa till svaren för att verka lite mer världsvan än vad jag egentligen var. Så där som jag fortfarande gör ibland.

Men plötsligt rasade allt.

Jag såg till min förskräckelse raden ”Idoler”. Jag vet inte om jag törs berätta det. Men preskriberingstiden har nog gått ut. Det har knappt hänt, herregud, jag hade inte ens två siffror i min ålder! [Fyll i valfritt försvarstal här.]

Alltså.

Idoler: **Pernilla Wahlgren** och **Carola**.

Hela mitt inre skruvar sig fortfarande i fosterställning med hettande kinder när jag tänker på det där. Jag som arbetat så hårt med att upprätthålla någon slags lagom finkulturell bild av mig själv där kvinnor som ovan nämnda och män som **Tomas Ledin** och **Per Gessle** går bort, bort, bort!

Så himla typiskt. Vi tror att vi är så himla mycket förmer, men vårt förflutna finns där. Till och med svart på vitt för min del. Hur ska det inte vara för alla kidsen i den här tidseran där communitys och forum besöks i synnerligen ung ålder?

Jag minns helt ärligt inte att jag någonsin skulle ha tyckt om Pernilla och Carola. Att jag någonsin lyssnat på dem. Kan det vara så att jag rutinnmässigt fyllde i något som mina kompisar gillade? Eller har jag faktiskt helt och hållet förträngt den här tiden av mitt liv?

Det här bör påminna både mig och andra att vara försiktiga med att säga att vi ”hela sitt liv” gjort det ena eller det andra, tyckt si eller så. Uppenbarligen förtränger vi allt de andra vi också gjorde och tyckte.

Ja, jag känner att jag har en liten identitetskris på grund av det här. Jag tror också att jag aldrig bar rosa och bara gillade bilar. Tänk om jag egentligen var ett tyllmonster med barbiedockor i koppel?

Jag har ett minne om att jag sjöng Abbalåtar med en kompis och vi var **Agneta** (hon) och **Frida** (jag). Hopprep fungerade naturligtvis som mikrofoner.

Men så här i efterhand är jag lite osäker. Tänk om vi egentligen var **Lili** och **Susie**?

ledare

Harriet Tuominen

Epost: harriet.tuominen@nyan.ax

Telefon: 528 464

Vanhanen en Mr Chance i det nordiska umgänget

Frispråkig. Om man som statsminister Vanhanen (infälld) hellre talar ”bad english” än svenska så främjas inte de politiska kontakterna mellan Finland och Sverige. Det säger förre utrikesministern Pär Stenbäck (Sfp), som besökte Åland i torsdags.

Foto: JONAS EDSVIK

Att statsminister Matti Vanhanen (C) inte talar svenska beror på att han är en Mr Chance, som fick sin position av misstag. Det säger förre utrikesministern Pär Stenbäck (Sfp).

Säga vad man vill om Stenbäck, men han är inte rädd för att säga vad han tycker. När han på en träff på svenska generalkonsulatet förra veckan talade om kontakterna mellan Finland och Sverige mot bakgrund av Märkesåret så betonade han personrelationerna; om inte de fungerar så fungerar inte samarbetet, eller fungerar dåligt.

När statsminister Vanhanen väljer att tala ”bad english” med statsminister **Reinfeldt** istället för svenska så blir kontakterna därefter. Och varför blev det så?

Stenbäckts förklaring är att det aldrig var meningen att Vanhanen skulle bli statsminister. Han är som en filmens Mr Chance, trädgårdsmästaren som av misstag blev rådgivare till USAs president.

Stenbäck drog sig inte för att kalla Vanhanen ett olycksfall i arbetet. Det normala i Finland är att man som politiker avancerar steg för steg och när man närmar sig toppositionerna går man en kurs i svenska (ifall man inte kan språket från tidigare).

Men när **Anneli Jäätteenmäki** föll måste centern snabbt plocka in en ny person på posten och det blev den relativt okända Matti Vanhanen.

Relationerna mellan Finland och Sverige har inte alltid varit högst prioriterade tidigare heller, men då har det berott mer på personkemi än språk.

President **Kekkonen** hade i tiden en faderlig relation till den unga kung **Carl XVI Gustaf** och det verkade fungera bra.

President **Koivisto** hade en mer tudelad inställning till Sverige. Bland annat trodde han

aldrig på att det var sovjetiska u-båtar som härjade i den svenska skärgården. Nu tyder mycket på att han hade rätt, men då lade det en viss sordin på stämningen.

Stenbäck nämnde vidare statsministrarna **Olof Palme** och **Kalevi Sorsa**, där umgänget påverkades av att båda var ute efter inflytande i Europa – en konkurrenssituation med andra ord.

Och det är allmänt känt att **Paavo Lipponen** och **Göran Persson** inte passade ihop. De hör enligt Stenbäck båda till den sorten som hellre håller föredrag än lyssnar på andra.

Om man jämför med 30 – 40 år bakåt i tiden så har kontakterna mellan syster- och broderpartier och på regeringsnivå förändrats mycket. Politikerna känner inte varandra, de känner ofta inte ens till varandra och då finns inte heller bas för ett umgänge, som i förlängningen skulle ge ett stabilt samarbete.

Språket är en bidragande orsak. Allt fler finskspråkiga politiker föredrar som Vanhanen att tala engelska (svag sådan) framom svenska i de nordiska kontakterna.

Och de 15 senaste åren har EU funnits med och konkurrerat om uppmärksamheten. Snarast slukat den på bekostnad av det nordiska.

Samtidigt kunde ett stabilt nordiskt samarbete ge en bra plattform för nordiska framstötter i EU. Nu utnyttjas den resursen inte medan medelhavsländerna och Benelux-länderna inte tvekar att gå fram gemensamt.

Så vad göra?

Stenbäckts recept är att plocka ut politiskt intresserade ungdomar i åldern 18 – 24 år till träffar där man diskuterar frågor av gemensamt intresse. Han är övertygad om att om eliten av ungdomspolitikerna fick träffas och umgås kring ämnen som känns väsentliga för dem så bygger man samtidigt upp kontakter, som varar livet ut.

Problemet i dag är att det inte finns så värst många politiskt aktiva ungdomar. Man kanske borde bredda perspektivet till aktiva ungdomar inom olika områden, för det är i alla fall bland de aktiva som blivande politiker formas.

Stenbäckts önskan var också att Åland skulle ta mer initiativ i spänningsfältet mellan Finland och Sverige.

Ett sådant kunde vara att ställa upp som mötesplats för den unga elit, som framöver skall hålla kontakterna levande. Om dessa kontakter skapas på Åland så har vi garantier för att de framtida makthavarna vet mer om Åland än många gör i dag.

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag och fredag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2008:
7.349 ex.

FÖRLÄGGARE

Nya Ålands Tidningsaktiebolag

ADRESS

Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15

KONTAKTER

Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)

Nyhets tips: Ring, skicka

SMS eller MMS 0457 323 4444

e-post: redaktion@nyan.ax

Nya Ålands hemsida

www.nyan.ax

Annonsavdelning och

administration: fax (018) 23 450

Redaktion: fax (018) 23 449

DISTRIBUTION

Vid utebliven tidning ring Posten

tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga

tider telefonsvarare.

Nya Åland: tfn 23 444 vard kl

8.30-16.15.

REDAKTIONEN

Chefredaktör & ansvarig

utgivare: Nina Fellman

fn (018) 528 441

nina.fellman@nyan.ax

Nyhetschef:

Anna Björkroos/Malin Tillström

tfn (018) 528 442

redaktion@nyan.ax

Politisk redaktör: Annika Kullman

tfn (018) 528 455

annika.kullman@nyan.ax

Familjeredaktör:

Patrik Dahlblom/Nina Smeds

tfn (018) 528 451

Kulturredaktör: Jan Kronholm

tfn (018) 528 466

kultur@nyan.ax

Sportchef: Maria Nykvist

tfn (018) 528 478

sport@nyan.ax

ANNONSAVDELNINGEN

Delice Lindegren

tfn (018) 528 457

annons@nyan.ax

ADMINISTRATION

VD: Stefan Norrgrann

tfn (018) 528 447

stefan.norrgrann@nyan.ax

Ekonomichef:

Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:

Margareta Sävstrand

tfn (018) 528 443

prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print Ab,

Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER

Fortlöpande helår..... 189 €

halvår..... 97 €

kvartal 49 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER

Publiceringsdag Eller text & mindre annonser Annonser större än 600 mm Färgannonser

Månd fre kl 12 tor kl 14 tor kl 14

Tisd mån kl 12 fre kl 14 fre kl 14

Onsd tis kl 12 må kl 14 må kl 14

Torsd ons kl 12 tis kl 14 tis kl 14

Fred tor kl 12 ons kl 14 ons kl 14

Target: onsdagar kl 12.00.

Tel. 0600-9-1219. 5,05 €+Isa

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket.

© lantmäterverket, tillstånd nr 364.

M:HAMN 02.55 L 13.45	→	ÅBO 07.00/08.15 19.15/20.15	→	M:HAMN 13.35 00.40 L
M:HAMN 23.55	→	H:FORS 09.55/17.00	→	M:HAMN 04.15
Passagerare utan fordon/passagerare med fordon skall vara incheckad senast 30 min. före avgång Transport till/från Mariehamn-Långnäs reserveras med batesan				
			L = Långnäs	

BILJETTBYRÅN ändrad öppettid: 09.30-17.00

SILJA LINE

Torggatan 14, tel 16 711 eller 0600 174552 mån-fre 8-21, lör-sön 10-18
(1,72€/besvarat samtal + alltid ins/msa)
www.tallinksilja.fi

Sthlm - Mariehamn - Tallinn	
17.45 - 00.50	→ 01.00 - 10.00
10.00 - 05.00	→ 04.50 - 18.00
TALLINK	
Check-in senast 30 min. före avgång	
Torggatan 14, tel 16 711 eller 0600 174552	
(1,72€/besvarat samtal + alltid ins/msa)	
www.tallinksilja.fi	

ÅLANDSTRAFIKEN t o m 31.12.2009

ROSELLA måndag-torsdag fredag-lördag söndag

M:hamn	Kapellskär	M:hamn	Kapellskär	M:hamn	Kapellskär
08.00	→ 09.15	07.30	→ 08.30	12.00	→ 13.15
16.00	→ 17.30	12.45	→ 14.00	18.30	→ 19.30
15.30	→ 12.00	18.30	→ 19.30	17.30	→ 14.00
22.00	→ 19.00	12.00	→ 09.00	23.00	→ 20.00
		18.00	→ 15.00		
		23.00	→ 20.00		

Buss Sto-Kap avg från Cityterminalen 1h 50 min före fartygets avg. Buss Norrtälje-Kapellskär ca 55 min före fartygets avg. Även buss Kap-Sto (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ank. Bussen går via Norrtälje.

Kontakta vår resebutik för bussanslutning till Uppsala.

Åland-Stockholm dagligen	Åland-Finland dagligen
ÅLAND	ÅLAND
01.10 L → 06.30	03.30 L → 07.35 Åbo
04.35 M → 09.40	14.25 M → 19.40 Åbo
09.55 M → 15.30	23.45 M → 09.55 Hel
14.25 M → 18.55	14.10 M → 08.45 Åbo
14.10 M → 07.45	01.00 L → 21.00 Åbo
23.40 M → 16.45	04.25 M → 17.30 Hel
07.45 M → 18.00	
03.20 L → 20.10	

M = Mariehamn L = Långnäs

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min före ord avgång.
Bokad bil skall vara incheckad och klar att köra ombord senast 30 min före ord avgång.

VIKING LINE Storagatan 2, tel 260 11, bokn 262 11
www.vikingline.ax

Turlista t.o.m. 10/1 2010 (lokala tider)

Från Eckerö	Alla dagar	13.30	18.30
	Fredag-måndag	8.30	13.30
	18.30	13.30	18.30
Från Grisslehamn	Alla dagar	10.00	15.00
	Torsdag-söndag	10.00	15.00
	20.00	15.00	20.00

Extraturer: Från Eckerö torsdag 15/10 kl. 08.30. Från Grisslehamn onsdag 23/12 kl. 20.00.

Nöjeskryss med buss, båt, à la carte och underhållning!
Fredagar och lördagar 18.30. Start från Bussplan 17.30. 30 €/person

Buss: Till Stockholm Cityterminalen vid alla båtankomster. Från Stockholm Cityterminalen 2 timmar och 15 minuter före alla båtavgångar. Till Uppsala 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willy's) kl. 8.00 och 13.00 till 10- resp. 15-turen. Från Mariehamn, Bussplan 1 timme före båtavgång. Till Mariehamn efter båtankomst.

Bokning: tel. 28.300, växel 28.000
Grisslehamn tel. 0175-258 00
Bokning även på www.eckerolinjen.ax

ECKERÖ LINJEN
Torggatan 2, 22100 Mariehamn

Ta en paus...

Alla dagar	M:hamn	Sthlm
10:00	→	15:45
Sönd-Onsd	Sthlm	M:hamn
18:00	→	02:00
Torsd-Lörd	Sthlm	M:hamn
18:00	→	03:30

BIRKA PARADISE

Kontakta Ålandsresor tel 28 040
www.birka.se

Res med Görän! Oberam-
mergau 2010

Via Baltica 24.8-1.9, 8 dgr flyg/
buss €1695, 20 pl. kvar
Via Italien 12-19/9, 8 dgr flyg/
buss/flyg €1715, 12 pl. kvar

Utförligt program på
www.resmedgoran.ax

Göran Sundqvist
TRAVEL PARTNER
mobil 0400 947 000

MÅNDAG 9 NOVEMBER 2009

dagens ålänning | "Jag testar hur det är att bo på Åland"

Dagens ålänning **Kaarina Okkonen** kommer stav-gående längs Nygatan. Det visar sig att hon sedan snart två år "provbor" på Åland. -Efter cirka 50 år i Stockholm tröttnade jag på stressen, så nu när jag är pensionär bestämde mig för att prova hur det är att bo här. Det är lite mitt emellan, eftersom jag har familj och släkt både i Stockholm och Åbo.

Vad tycker du då?
-Jag trivs nog. Men det blir besök i Sverige varje månad, jag hälsar på min son och jobbar några nätter i vården. -Det är så lugnt och skönt här. Efter att ha varit på Stockholm central är det så skönt att komma hit.

Men din dialekt och ditt namn avslöjar att du inte är född i Sverige, eller?
-Nej, jag är född i Villmanstrand. Men vi bodde på den del som ryssarna tog, så vi var tvugna att evakueras under kriget. Jag och mina två syskon åkte även som krigsbarn till Sverige och bodde där i två år.

Då glömde jag finskan, när vi sedan flyttade tillbaka till våra finskspråkiga föräldrar glömde jag svenskan igen.

-Så när jag sedemera flyttade till Stockholm för att jobba så fick jag lära mig svenska på nytt. Men det var många andra finska flickor som jobbade tillsammans så vi stödde varandra.

Vem skickar du din hälsning till?
-Tidigare hyrde jag stuga i Hammarland i många år av **Inga och Hans Eriksson** så jag hälsar till dem. Det vet inte ens att jag flyttat hit, så nu får de en liten överraskning.

Text och foto: **ANNA BJÖRKROOS**
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

vädret | dagens rätt

Måndag

Stockholm: +5/+3, 1,2m
Åbo: +3/-0, 0,3m
Helsingfors: +5/+3, 0,3m
Märit: +5/+3, 0,3m
Närpes: +5/+3, 0,3m
Kokkola: +5/+3, 0,3m
Uusikaipi: +5/+3, 0,3m
Pori: +5/+3, 0,3m
Turku: +5/+3, 0,3m
Åbo: +5/+3, 0,3m
Helsingfors: +5/+3, 0,3m
Märit: +5/+3, 0,3m
Närpes: +5/+3, 0,3m
Kokkola: +5/+3, 0,3m
Uusikaipi: +5/+3, 0,3m
Pori: +5/+3, 0,3m
Turku: +5/+3, 0,3m
Åbo: +5/+3, 0,3m

Tisdag

Stockholm: +4/+1, 1,0m
Åbo: +1/-2, 0,4m
Helsingfors: +5/+3, 0,7m
Märit: +5/+3, 0,7m
Närpes: +5/+3, 0,7m
Kokkola: +5/+3, 0,7m
Uusikaipi: +5/+3, 0,7m
Pori: +5/+3, 0,7m
Turku: +5/+3, 0,7m
Åbo: +5/+3, 0,7m

Onsdag

Stockholm: +3/+0, 1,0m
Åbo: +0/-3, 0,7m
Helsingfors: +3/-2, 0,7m
Märit: +3/-2, 0,7m
Närpes: +3/-2, 0,7m
Kokkola: +3/-2, 0,7m
Uusikaipi: +3/-2, 0,7m
Pori: +3/-2, 0,7m
Turku: +3/-2, 0,7m
Åbo: +3/-2, 0,7m

I går kl 14

	temp.	moln.
Jomala	+6	☁
Åbo	+1	☁
Helsingfors	+1	☁
Stockholm	-	☁

Max/min temp. 1.11 - 8.11. klo 8

	max.	datum	min.	datum
Jomala	+7,6	7.11.	+0,3	5.11.
Åbo	+5,8	2.11.	-2,5	4.11.
H:fors	+5,5	2.11.	-0,3	5.11.

* =Dagar saknas temp. moln.

För ett år sedan

	temp.	moln.
Jomala	+8	☁
Åbo	+7	☁
Helsingfors	+6	☁

Utomlands i går

	Köpenhamn	+8	Madrid	14
	Oslo	+6	Rom	15
	Bryssel	+9	Aten	19
	Moskva	+5	Las Palmas	25
	London	+9	Phuket	32
	Paris	+8	Peking	11

Solen i dag

	Upp	Ner
Mariehamn	8:25	16:22
Märket	8:06	16:02
Stockholm	7:29	15:34

Vattenståndet i går kl 14

	Föglö	-26 cm	Åbo	-28 cm
--	-------	--------	-----	--------

METEOROLOGISKA INSTITUTET
Vädertjänsten Tel.0600 10600 3,95 /min +Isa

Enkel panna

1 gul lök
200 g rökt skinka
1 grön paprika
3-4 tomater
1 msk olja
1-2 vitlöksklyftor
6 ägg
en halv tsk torkad basilika eller
en halv krukla färsk basilika
1 tsk salt, 1 krm peppar

Skala och hacka löken, strimla skinkan. Kärna ur och strimla paprikan, tärna tomaterna. Värm olja i en stekpanna. Fräs löken gyllengul. Tillsätt skinkan, pressa i vitlöksklyftor och fyll på med paprika och tomater. Låt frasa några minuter. Vispa ihop ägg, basilika, salt och peppar. Häll äggsmeten över det gröna. Rör om då och då. Låt rätten få en fast men krämig konsistens. Servera direkt ur pannan med bröd.

ÖPPNAR FREDAG 13 NOVEMBER!

ÅLANDS MUSEUM

75

Lunchguidning
tis 10 nov kl 12:
Ålands museum 75 år

Sista veckan:
Flygplanshistoria i miniatyr
Henrik Salminen

Buster XL -08
Yamaha F80 BETL -08, 4-t
22.990€

Buster S -08
Yamaha F25 DETL -10, 4-t
9.990€

Buster X -07
Yamaha F60 CETL -06, 4-t
17.900€

Båtarna finns i Reso

KEA.fi
KEA-CENTER
Varvsvägen 2, 22100 Mariehamn, tel. 22 424
Öppet: vardagar 9-17, lördagar 10-13

productions
långfilm
SÖKER

BARNSKÅDESPELARE
TILL LÅNGFILMEN IRIS

Audition för flickor 7 - 10 år
och pojkar 10 - 13 år
21. - 22.11. på NIPÅ, Köpmansgatan 4
Obligatorisk förhandsanmälan t.o.m. 15.11. till:
tommols@aland.net

DIN SPORT & FRITIDSBUTIK!

MOTIONS CYKEL
Kettler Paso 109
249€

SPORT center
NORRAGATAN 9,
tel. 16 489, fax 16 589.
Öppet 9-17.30 **lörd. 10-14**

RÖD PAPRIKA
Spanien
210 kg
Gäller mån-lör
MATHIS
VÄSTERNÄS TFN 16 220
Öppet: vard. 9-18, lörd. 9-14
www.mathis.ax

www.renasmorjan.com

NYA ÖPPETTIDER:
må-fre kl.11-14
samt ti kl. 18-19.30

Välkomna till Emkarby skola!

Rena Smörjan
Miina Fagerlund
Tel 0457 34 30 949

TeleButiken
Mariehamns Telefon Ab

brother

99€

Veckans produkt
Brother DCP-385C

- Snygg färgmultifunktionsmaskin med bläckstråleteknik och 3,3" LCD-färgskärm.
- Ett stort antal funktioner i en kompakt enhet.
- Användarvänlig meny där du lätt kan nå inställningar för kopiering och skanning, eller redigera foton genom ett knapptryck.

Storagatan 6, tfn 27 448 www.telebutiken.ax
Måndag-fredag 08-17
lördagsöppet 11-15

Dags att beställa julkort igen!
Beställ nu på **www.fotoplus.ax**

Överraska på Julaften med en personlig kalender!

FOTO Plus!